

100395CP

HACRA MINING AND EXPLORATION COMPANY (PTY) LTD

LEANO LA LEAGO LE MOŠOMO WA MOLOKO WA BOBEDI

2020 – 2024

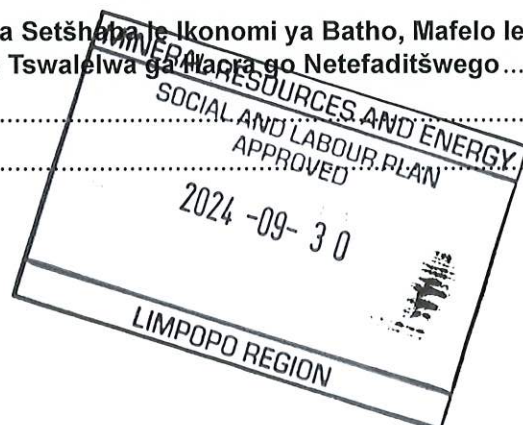
SEPEDI

[Handwritten signature]
[Red stamp: MINERAL RESOURCES AND ENERGY, SOCIAL AND LABOUR PLAN, APPROVED, 2024-09-30, LIMPOPO REGION]

MINERAL RESOURCES AND ENERGY
SOCIAL AND LABOUR PLAN
APPROVED
2024-09-30
LIMPOPO REGION

Contents

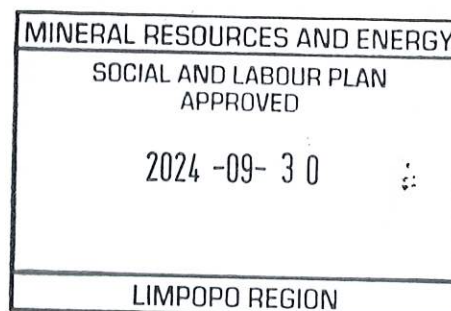
DIKUTSOFATŠO.....	3
Lenaneo 1: Dikhutsofatšo.....	3
MATSENO.....	5
1. KAROLO 1: KETAPELE.....	7
2. KAROLO 2: MANANEO A TLHABOLLO YA BAŠOMI	9
2.1. Leano la Tlhabollo ya Mabokgoni	10
2.2. Fomo ya Q: Palo ya Bašomi le Maemo a Bona a tša Thuto	13
2.3. Thuto le Tlhahlo ya Batho ba Bagolo ya Ka Ntle	14
2.4. Tlhahlo Ya Mošomo Ya Ka Ntle.....	15
2.5. Tlhahlo ya Mabokgoni a Moreromogolo le Tlaleletšo a Ka Ntle.....	15
2.5.4. Tlhahlo ya Mabokgoni a Tlaleletšo	16
2.5.5. Tlhahlo ya Moreromogolo	16
2.6. Dikgoba tša Mošomo tše di Lego Boima go di Tlatša	18
2.7. Leano la Tlhatlošo Mošomong	19
2.8. Leano la Bohlhali	22
2.9. Leano la Pasari le tlhahlomošomo	24
2.10. Lenaneo La Tekatekanyo Ya Thwalo Ya Bašomi	27
3. KAROLO 3: LENANEO LA MOEPO LA TLHABOLLO YA SETŠHABA	30
3.1. Tshedimošo ka ga Setšhaba le Tlhohleletšo - Masepala wa Selegae wa Blouberg.....	31
3.2. Mešomomegolo ya Ikonomi	35
3.3. Tlhabollo ya didirišwa, Phedišo ya mohlako, le go hlola diprojeke tša tlhokomelo ya maphelo, Molawana wa 64 (c) (iii)	35
3.4. Projeke ya Selegae ya Tlhabollo ya tša Ikonomi	37
3.5. Dintlo le Maemo a Bophelo.....	39
3.6. Lenaneo la tlhokomelo ya tša Maphelo le Phepo	40
4. KAROLO 4: LENANEO LA TAOLO YA PHOKOTŠO LE PHEDIŠO YA MEŠOMO YA BAŠOMI	40
4.1. Go hloma Foramo ya Bokamoso.....	41
4.2. Mokgwa wa tšhireletšo ya Mešomo le go hlokomela go se ame gampe palo ya bašomi	41
4.3. Mekgwa ya Tharollo le Mananeo a Tšhireletšo ya Mešomo fao Phedišo ya Mešomo e ka se kego ya efogwa.....	42
4.4. Mekgwa ya Kaonafatšo ya Kamego ya Setšhaba le Ikonomi ya Batho, Mafelo le Maemo a Ikonomi fao Tahlegelo ya Mešomo goba go Tswalelwa ga Mafelo go Netefaditšwego	44
5. KAROLO 5: KABO YA MAŠELENG	45
6. KAROLO 6: BOITLAMO	47

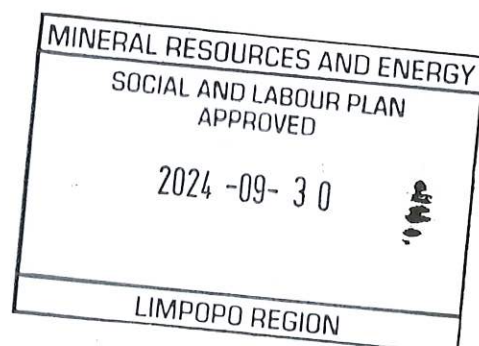
DIKUTSOFATŠO

Lenaneo 1: Dikhutsofatšo

Khutsofatšo	Tlhalošo
AET	Adult Education Training
DOL	Department of Labour
DMRE	Department of Mineral Resources and Energy
DWS	Department of Water and Sanitation
HDSA	Historically Disadvantaged South African
HRD	Human Resources Development
IDP	Integrated Development Plans
LED	Local Economic Development
LRA	Labour Relations Act
Mining Charter	Broad-Based Socio-Economic Empowerment Charter for the Mining and Minerals Industry, 2018 (as amended)
MLM	Mogalakwena Local Municipality
MPRDA	Mineral and Petroleum Resource Development Act
MQA	Mining Qualifications Authority
NOP	National Development Plans
SDF	Skills Development Facilitator
SLP	Social and Labour Plan
WSP	Workplace Skills Plan

Mananeo		Matlakala
Lenaneo 1	Dikhutsofatšo.	3
Lenaneo 2	Tshedimošo ya ketapele	7
Lenaneo 3	Kakanyetšo ya palo ya bašomi	10
Lenaneo 4	Kobamelo ya Molao wa Tlhabollo ya Mabokgoni ya SLP ya Bobedi wa Bobedi	12
Lenaneo 5	Fomo ya Q: Palo ya Bašomi le Maemo a Bona a tša Thuto	13
Lenaneo 6	Go Bala le Go Ngwalwa gammogo le Dipalo – Ka Ntle	14
Lenaneo 7	Dinepo tša Tlhahlo ya Mošomo tša Moloko wa Bobedi wa SLP	15
Lenaneo 8	Tlhahlo ya Ka Ntle ya Mabokgoni a Tlaleletšo	17
Lenaneo 9	Dikgoba tša Mošomo tše di Lego Boima go di Tlatša tša Moloko wa Bobedi wa SLP	18
Lenaneo 10	Boikgafelo bja Leano la Tlhatlošo Mošomong (leo le hlalošitšwego motlolong wa tša moepo wa go šomiša bašomi ba ka ntle) la Moloko wa Bobedi wa SLP	20
Lenaneo 11	Boikgafelo bja go hlokomela phethagatšo ya leano	23
Lenaneo 12	Dinepo tša Bohlahli	24
Lenaneo 13	Lenaneo la Pasari ya SLP ya Moloko wa Bobedi – Dipalopalo tša Ntle	26
Lenaneo 14	Tshedimošo ya dipharologantšho (Fomo ya S)	27
Lenaneo 15	Dipalopalo tša SLP ya Moloko wa Bobedi wa SLP tša tšwetšopele ya EE	27
Lenaneo 16	Tshedimošo ka ga setšhaba le Tlhoheletšo	30
Lenaneo 17	Projeke ya Mpshafatšo ya Tsela ya 1.2km	36
Lenaneo 18	Ditekanyetšo tša matlotlo tša mengwaga ye mehlano	44
Lenaneo 19	Kakaretšo ya Ditekanyetšo Mašeleng a Matlotlo tša Tlhabollo ya Bašomi	46
Lenaneo 20	Kakaretšo ya Ditekanyetšo tša Mananeo a Tlhabollo ya Ikonomi ya Selegae	46
Lenaneo 21	Kakaretšo ya ditekanyetšo tša Matlotlo a Mananeo a Phokotšo ya Bašomi le Phetšišo ya Mešomo	47

MATSENO

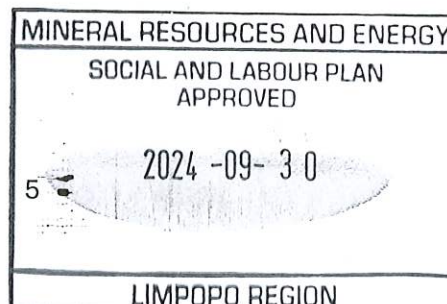
Hacra Mining and Exploration Proprietary Limited ("**Hacra**") ke mong wa Tokelo ya tša Moepo ye e filwego ngwageng wa 2015, go ya le ka Molao wa tša Tlhabollo ya Ditšweletšwa tša Dimenerale le Petrolamo (Mineral and Petroleum Resources Development Act, 2002 ("**MPRDA**") ye e hlogo ya yona e rego "Department of Mineral Resources and Energy" ("**DMRE**") le nomoro ya referentshe ya LP30/5/2/2/1/10039MR ("the **Hacra Mining Right**").

Hacra e boledišane le DMRE makga a mmalwa mabapi le ditlhohlo tšeo e bilego le tšona ge e thoma mešongwana ya yona ya tša moepo. DMRE e tišeditše dipolelišanong gore mohuta wa bobedi wa SLP o tlo romelwa gore o šetšwe le go fetišwa, bjalo ka ge go hlalošitšwe go MPRDA ge e balwa le Melawana ya Tlhabollo ya Ditšweletšwa tša Dimenerale le Petralamo, 2004 ("**MPRD Regulations**").

Hacra e gare e phethagatša mešomo ya go fapana gammogo le dinyakišišo lefelong la tokelo ya tša moepo gore e hwetše mokgwa wo mokaone kudud ebile wo o sa bitšego kudu wa tša moepo, wo o tla e kgontšhago gore e šome le go rafa dimenerale gabotse mola e le gare e tšweletša letseno ebile e phethagatša maikarabelo a yona setšhabeng seo e šomelago go sona gammogo le DMRE. Bjale ka ge DMRE e tseba, go ya le ka tshedimošo ye e bilego gona go tšwa lenaneong la moepo leo le thomilego ngwageng wa 2021, mokgwa wa go rafa dimenerale wa mathomo wo o bego o hlaotšwe o fetošitšwe kudu go ya le ka boleng le bogolo. Ka go realo, mokgwa wa go boloka mašelang wa go rafa e tlo ba wa moepo wo o bulegilego mafelong ao a nago le boleng bja godimo, go šomiša rakontraka wa maitemogelo wa tša moepo, le go rekišetša moepo wa kgauswi mašaledi a oli ya moe. Diphetošo tša leano la mathomo la tša moepo di hlaloša gore Hacra e ka se be le bašomi ba yona, le gore mešomo ka moka ya tša moepo e tla phethagatša ke bašomi bao e sego ba moepo wo.

Nakong ya ge Khamphane e thoma ka mešongwana ya tša moepo, Mananeo a Tlhabollo ya Bašomi a tlo fetošwa gore a laetše diphetošo tše di letetšwego. Hacra e a tseba gore diphetošo tša mohuta wo di tlo hloka gore e dire diphetošo go MWP ya yona, tšeo e lego gore e tlo dira dikgopelo gore di phethagale.

Ka lebaka la ditaba tša ka godimo, Hacra e beakantše dipihlelelo tša yona tša dipeeletšo ka ge maikarabelo a yona a Tlhabollo ya Ekonomi ya Selegae (LED) a šeditše go dira letseno go tšwa mešomong ye menyane ya tša moepo. Mohuta wo wa bobedi wa SLP, wa go amana le Tokelo ya tša Moepo ya Hacra, o romelwa go ya le ka Molawanataolo 46B(a) wa Melawanataolo ya MPRDA.

Molawanataolo 46B(a) wa Melawanataolo ya MPRD e hlaloša ka mo go latelago:

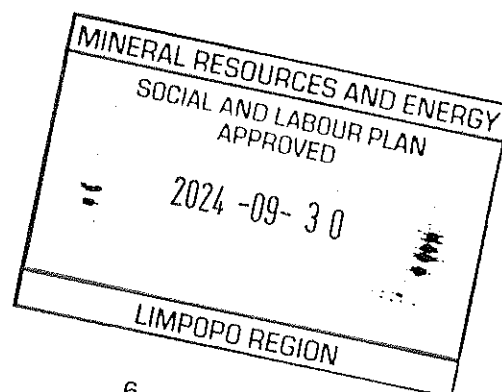
"Tekolo ya Leano la tša Leago le Mošomo.-(a) Leano la tša Leago le Mošomo leo le dirilwego le Molaodi wa Selete le go fetišwa ke Tona la go fana ka tokelo ya tša moepo le swanetše go lekolwa ka morago ga mengwaga ye mehlano ye mengwe le ye mengwe ya tumelelo yeo. Ge go lekolwa Leano la tša Leago le Mošomo, Tona o swanetše go šetša:

- gore mong tokelo ya tša moepo o obamela gakaakang Leano la tša Leago le Mošomo leo le fetišitšwego.
- tekolo ya dipego tša ngwaga go ya le ka molawanataolo 45.
- *maele, ditshwayoswayo, le dipego go tšwa go mong tokelo ya tša moepo, setšhaba seo moepo o lego kgauswi le sona gammogo le batho bao ba nago le kgahlego le bao ba amegago*
- diphetogo tša dinyakwa tše bohlokwa tša setšhaba seo moepo o lego kgauswi le sona go ya le ka Maano a Tlhabollo ye e Kopantšwego."

Hacra e šomišane gabotse gammogo le go boledišana le ditšhaba tše moepo o lego kgauswi le tšona, mmasepala wa selegae gammogo le maloko ao a nago le kgahlego le go amega projekeng ya LED ye e hlaotšwego gammogo le go kgoboketša mohuta wo wa bobedi wa SLP.

Dinepo tša mohuta wo wa bobedi wa SLP, go ya le ka fao di hlalošwago go Molawanataolo 41, ke go:

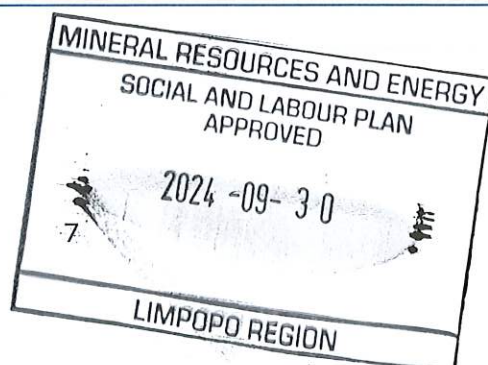
- hlatloša tša mešomo le go tšwetša pele maemo a tša leago le ekonomi a Maafrica Borwa ka moka;
- go tšea karolo mpshafatšong ya intasteri ya tša moepo; le
- netefatša gore beng ba ditokelo tša moepo ba tšea karolo ya tlhabollo ya tša leago le ekonomi mafelong ao ba šomago go ona gammogo tša bošomi mafelong ao a bašomi ba tšwago go ona

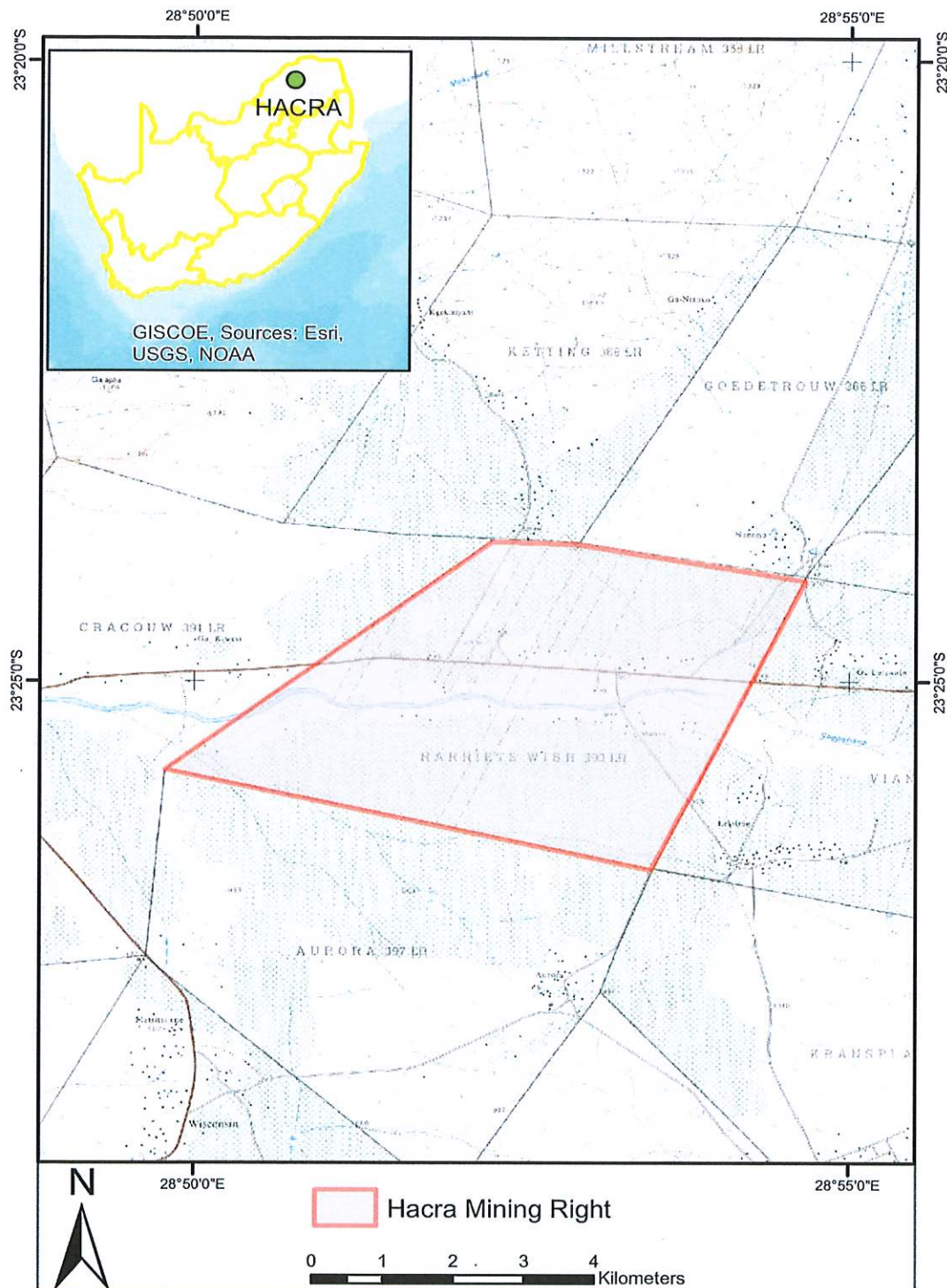
1. KAROLO 1: KETAPELE

Lenano 2: Tshedimošo ya ketapele

Leina la Khamphane	Hacra Mining and Exploration Proprietary Limited
Leina la moepo	Hacra Platinum Group Elements Project
Aterese ya bodulo	Constantia Office Park, Cycad House, Block 17 Cnr Hendrik Potgieter Road and 14th Avenue Weltevreden Park, Gauteng
Aterese ya poso	PO BOX 976, Florida Hills, Gauteng, 1716
Nomoro ya mogala	011 673 1171
Nomoro ya fekse	011 673 0365
Lefelo la moepo	Projeke e hwetšagala Polaseng ya Harriets Wish 393 LR ye e lego Seleteng sa Taolo sa Blouberg Profentsheng ya Limpopo, ye e lego bokgole bja go lekana 80 km go tšwa Borwa bja Mokopane.
Ditšweletšwa	PGM, Koporo, Nikhele, Gauta le Silifere
Sebaka sa moepo	Mengwaga ye 25
Ngwaga wa ditšhelete	30 Ngwatobošego
Motho yo a rwelego maikarabelo	A Jordaan
Tikologo ya botšo bja bašomi (setšhaba se moepo o lego go sona le mafelo ao bašomi ba tšwago gona).	Mmasepala wa Selegae wa Blouberg, Mmasepala wa Selete wa Capricorn, Profentsheng ya Limpopo

Mmepe wa Tikologo

2. KAROLO 2: MANANEO A TLHABOLLO YA BAŠOMI

Bjale ka ge go hlalošitšwe, Hacra e ikemišeditšwe go thwala rakontraka gore a phethagatše mešongwana ya moepo le go thwala letšema la maswanedi la bašomi gore ba dire seo. Go tshepišitšwe gore AET gammogo le Mabokgoni a Motheo le Tlaleletšo a akareditšwe ditokišetšong tša go thwala bašomi ba tikologo ya moepo ka rakontraka mabapi le mešomo ya maemo a fasana.

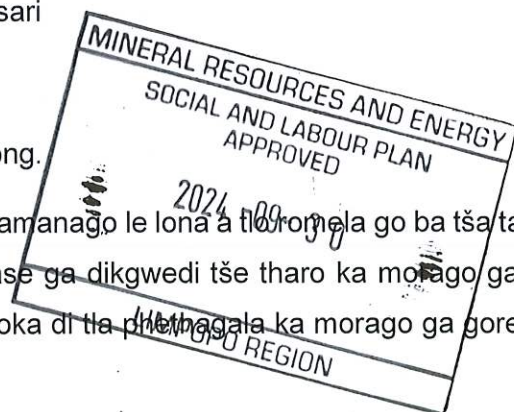
Le ge go le bjalo, rakontraka yo a thwadilwego ke Hacra o tla netefatša gore go fihlelelwa dinyakwa tšeo di tšweleditšwego mo, tšeo di akaretšago dinyakwa tše di beilwego go ya le ka sengwalwa sa Mining Charter 2018. Rakontraka o tlamega go hlabolla Lenaneo la gagwe la Tlhabollo ya Bašomi Human Resource Development Programme ("**HRDP**") leo morero wa lona e lego go mpshafatša le go maatlafatša bašomi ba gagwe. Rakontraka o tla netefatša gore Mafrika Borwa ao a Hlokilego Menyetla go ya ka Histori Historically Disadvantaged South Africans ("**HDSA**") a hwetša maemo a godingwana a mošomo go ya le ka dipeakanyo tša rakontraka.

Morero wa HRDP e tla ba go netefatša gore go tšewa matsapa a go abelana ka tlhahlo ye e tšwelago pele ya maleba go batho bao ba šomago Moepong wa Hacra. Lenaneo le le akaretša go netefatša gore borakontraka ka moka le baeti ba na le maswanedi a go ba moepong. DiHRDP di tlo beakanywa ke rakontraka go godiša tšweletšo ya mošomo ka bašomi ba gagwe. Go feta fao, rakontraka le yena o tlo swanelwa ke go laetša bohlatse bja gore bašomi ba gagwe ba tšwa ditšhabeng tšeo moepo o lego kgauswi le tšona gammogo le mafelo a bašomi ba bangwe.

HRDP ye e swanetše go akaretša:

- go beakanya Leano la Tlhabollo ya Mabokgoni ya go sepedišana le mokgwa wa moepo wa go šomiša bašomi bao ba thwadilwego ke rakontraka;
- go hloma leano la tšwelopele ya tlhatlošo ya bašomi mošomong;
- go beakanya leano la thutelamošomo le pasari
- go beakanya Leano la Tlhahlo; le
- go beakanya Leano la Tekatekano Mošomong.

Leano la bofelo la HRDP le maano a mangwe ao a amanago le lona a tlhahlo ye e tšwelago pele ya maleba go ba tša taolo bao ba swanetšego gomme a phethagatšwa ka fase ga dikgwedi tše tharo ka morago ga go thwalwa ga rakontraka wa moepo, ebile tšeo ka moka di tla phethagala ka morago ga gore go

be le letseno go tšwa mešongwaneng ya tša moepo. Hacra e tla dira ka fao go nyakegago gore e obamele Molao wa Tekatekano Mošomong gammogo le Mining Charter ge go hlaolwa le go thwalwa ga rakontraka wa moepo. Tshedimošo ya sebele ya bašomi ba rakontraka e tlo bolokelwa Lenaneong la Tshedimošo ya Bašomi ebile e tlo lekolwa go netefatša gore merero ya MPRDA e a phethagtšwa. Go feta fao, tshedimošo yeo e tlo šomišwa mo go hlokegago ge go kgoboketšwa maano a tekatekano le dipego gammogo le diWSP tšeo di romelwago go ditheo tše di swanetšego tša SETA.

Ka morago ga ge mešongwana ya moepo ya go dira letseno e thomile, Hacra e tla netefatša gore bašomi ba rakontraka ba tla beakanywa ka mokgwa wo o latelago (bašomi ba ba tlo thwalwa ke rakontraka wa moepo):

Lenaneo 3: Kakanyetšo ya palo ya bašomi

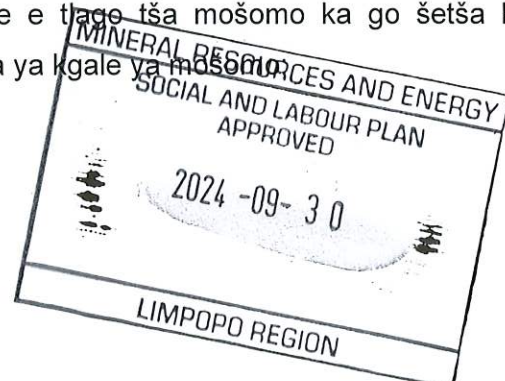
Tlhaloso ya Letšema la Bašomi	Palo ya Bašom	Phesente
Palomoka ya Bašomi	309	100%
Banna	177	57%
Basadi	132	43%
Banna ba HDSA	134	43%
Basadi ba HDSA	91	29%

2.1. Leano la Tlhabollo ya Mabokgoni

2.1.1. Hacra e tla netefatša gore rakontraka wa yona o hlabolla Leano la Tlhabollo ya Mabokgoni gore e thuše bašomi ba yona ba kontraka ka go beakanya motheo wa mabokgoni ao a hlokegago gore e fihlelele mekgwa ya go šoma le merero ya Hacra. Se se akaretša tlhabollo ye e šomago ya bašomi ba rakontraka, go akaretša peakanyo ya tša mošomo le go dula ba itekola ka go ipapetša ka tša mošomo le dithaka tša bona gore ba kaonafale, gammogo le gata ka mošito o tee le melao ya bjale ya theramelao.

2.1.2. Merero ya tlhabollo ya mabokgoni e akaretša:

- go hlabolla le go godiša talente ye e lego gona ka maikemišetšo a go fihlelela dinyakwa tša bjale le tša nako ye e tšago tša mošomo ka go šetša kudu **mpshafatšo** le phošollo ya mekgwa ya kgale ya mošomo.

- go hloma seboka sa bašomi ba go ba le mabokgoni ao a tla thušago go tlatša **dikgoba tša mošomo tše di lego boima go di tlatša** tša Khamphane gammogo le dinyakwa tša mpshafatšo;
- go kgontšha bašomi ba baswa mošomong gore ba hwetše **maitemogelo a tša mošomo ao a nyakegago**;
- go kaonafatša **boleng bja maphelo** a bašomi; le
- go aba menyetla ya **mabokgoni a motheo ebile a bohlokwa** ya go kaonafatša le go godiša bokgoni bja bašomi go ya le ka maikarabelo a bona.

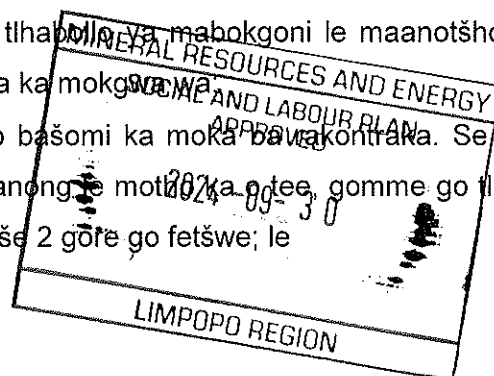
2.1.3. Rakontraka wa Hacra o tlo beakanya le go phethagatša Leano la Tlhabollo ya Mabokgoni leo le šetšago phetišetšo ya mabokgoni go bašomi ba rakontraka goba bašomi ba ka ntle ga moepo, ka maikemišetšo a go godiša bokgoni bja bona intastering ya tša moepo, le go ba tlabakela ka mabokgoni a mangwe a go tšwetša pele tša mešomo ya bona le ge moepo o tswaletšwe. Palo ya batho, maemo a mabokgoni le mehuta ya mabokgoni yeo e nyakegago go ya le ka mošomo wa Hacra di tlo hlagišwa go DMRE, ka morago ga ge rakontraka a thwadilwe, go ya le ka fao go hlalošitšwego ka go Fomo ya Q. Fomo ya Q eka hloka go fetošwa ka morago ga ge go feditšwe ka lenaneo la go thwala (go molaleng gore se se ka dirwa ge fela moepo o šetše o thwadile rakontraka šetše go dirwa letseno go tšwa mešongwaneng ya moepo).

2.1.4. Fomo ya Q e tlo beakanywa leswa le go romelwa ngwaga ka ngwaga gore diphetogo tša letšema di bonagale (go ya le ka fao di nyakegago go rakontraka wa tša moepo), gomme diphetogo tše di tlo akaretšwa go SLP ka morago ga ge dipalopalo tša maleba di hwetšagala. Tlhabollo ya mabokgoni ka fase ga Hacra e tlo fihlelelwa ka go šomiša magato ao a latelago:

2.1.4.1. **Motheo wa mabokgoni a bašomi /tekolo ya ditoro tša mošomo**

Motheo wa mabokgoni le nyakišišo ya ditoro tša mošomo go bašomi ka moka ba rakontraka di tlo abelanwa le Hacra ka fase ga kgwedi ka morago ga go thwalwa ga letšema la rakontraka, gomme dipolelo tša gona di tlo romelwa go DMRE. Nyakišišo ye e tlo dira gore go kgonege go kgoboketša tshedimošo mabapi le dika tša bašomi ba rakontraka le bafepša ba bona, le go hlatha mabokgoni a bona a bjale, dinyakwa, dikgoba, le ditoro tša bona tša mešomo. Nyakišišo e tlo šetša go hlatha menyetla ye e ka bago gona go Hacra mabapi le tlhabollo ya mabokgoni le maanotšhomo a tlhabollo a go swarelela. Se se tlo dirwa ka mokgwa wa

- Go phethagatša dinyakišišo go bašomi ka moka ba rakontraka. Se se tlo dirwa ka mokgwa wa diphataganong e motšha, gomme go tla tšea lebaka la tekanyo ya dikgwedi tše 2 gore go fetšwe; le

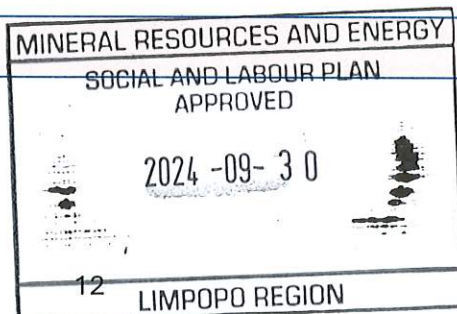
- go bolokela tshedimošo ye e hweditšwego ka mokgwa wa dinyakišišo go sešego sa tshedimošo. Sešego se sa tshedimošo ke sona se tla hlalago leano la go beakanya ga maanotšhomo a tlhabollo ya go swarelela, tlhabollo ya tša mošomo le tlhahlo ya mabokgoni.

2.1.4.2. **Maemo a tša thuto**

Hacra e tlo thuša ka kaonafatšo ya motheo wa tlhabollo ya mabokgoni ka go godiša kelo ya go bala le go ngwala gammogo le go kgatha tema go Thuto ya Motheo le Tlhahlo ya Batho ba Bagolo Adult Basic Education and Training ("AET"), bjale ka ge go laeditšwe ka fase. Go tlo ba le tekanyo ye itšego ya mošomo wa go se hloke mabokgoni ka ge bašomi ba rakontraka ba letetšwe go ba le maemo a mabokgoni a go bala le go ngwala ao a lego ka godimo ga Legato 4 la AET. Bokgathatema bja ba HDSA bo tlo oketšwa ka go hlohleletša maloko a setšhaba ao a nago le kgahlego gore a kgathe tema, ka maikemišetšo a go leka go hlatloša mokgwa wa go kaonafatša mabokgoni a AET le bokgoni ditšhabeng tše dingwe tša selegae. Lenaneo 2 le fana ka dintlha tša boingwadišo bja SETA tše di nyakegago mabapi le kobamelo ya taolo ya dinyakwa tša tlhabollo ya mabokgoni ao a swanetšego.

Lenaneo 4: Kobamelo ya Molao wa Tlhabollo ya Mabokgoni ya SLP ya Bobedi wa Bobedi

Tshedimošo ye e nyakegago ya SETA	Dintlha tša SETA
Leina la SETA:	Hacra e ikemišeditše go ingwadiša le SETA ya maleba ka morago ga ge e thomile ka mešomo ya yona ya tša moepo.
Nomoro ya Boingwadišo le SETA ye e swanetšego:	Nomoro ya boingwadišo e tlo abiwa ka morago ga ge Hacra e kgonne go ingwadiša le SETA.
Mosepediši wa Tlhabollo ya Mabokgoni:	Mosepediši wa Tlhabollo ya Mabokgoni o tlo thwalwa ka mokgwa wa kontraka ka go šomiša Lekala la Tlhabollo ya Mabokgoni a Mošomo gore go obamelwe dinyakwatše itšego
Bohlatse bja thomelo ya Leano la Mabokgoni a Letšema le letšatšikgwedi la Thomelo	Leano la Mabokgoni a Mošomo le tlo romelwa go Bolaodi bja Mnagwalo a tša Moepo ka morago ga ge moepo o thomile go šoma ka morago ga ngwaga le ngwaga ka ngwaga go tloga fao.

2.2. Fomo ya Q: Palo ya Bašomi le Maemo a Bona a tša Thuto

Lenaneo 5: Fomo ya Q: Palo ya Bašomi le Maemo a Bona a tša Thuto

SEHLOPHA			LEGATO LA NQF	Banna				Basadi				Palomoka		
LENANELO LA KGALE				Moafrika	Mokhalate	Mointia	Mošweu	Moafrika	Mokhalate	Mointia	Mošweu	Banna	Basadi	
Thuto le Tihahlo ya Kakaretšo (General Education and Training (GET))	1	Ba Hloka Thuto/ Maemo a Thuto ga a Tsebje	MINERAL RESOURCES AND ENERGY SOCIAL AND LABOUR PLAN APPROVED 2024 -09- 30 LIMPOPO REGION										0	0
		Kreiti ya O / Pele										0	0	
		Kreiti ya 1 / Sub A										0	0	
		Kreiti ya 2 / Sub B										0	0	
		Kreiti ya 3 / Std 1 / AET 1										0	0	
		Kreiti ya 4 Std 2										0	0	
		Kreiti ya 5 / Std 3 / AET 2										0	0	
		Kreiti ya 6 / Std 4										0	0	
		Kreiti ya 7 / Std 5 / AET 3										0	0	
		Kreiti ya 8 / Std 6										0	0	
Thuto le Tihahlo ya Tlalelešo (Further Education and Training (FET))	2	Kreiti ya 9 / Std 7 / AET 4										0	0	
	3	Kreiti ya 10 / Std 8 / NI										0	0	
	4	Kreiti ya 11 / Std 9 / N2										0	0	
	4	Kreiti ya 12 / Std 10 / N3	152	6	2	16	41	3	2	15	176	61		
Thuto le Tihahlo ya Godimo (Higher Education and Training (HET))	5	Ditiploma /Ditfikeiti	24		1	8	9	1	1	7	33	18		
	6	Tikri ya mathomo/ tiploma ya godimo	5		1	5	4			3	11	7		
	7	Tikri ya onase/Tikri ya masetase	1			1	1				2	1		
	8	Tikri ya bongaka									0	0		
	PALOMOKA		182	6	4	30	55	4	3	25	222	87		

2.3. Thuto le Tlhahlo ya Batho ba Bagolo ya Ka Ntle

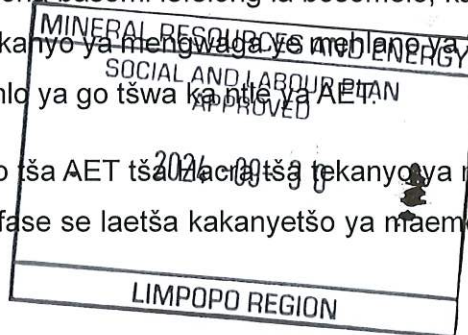
2.3.1. Hacra e tlo kaonafatša maemo a tša thuto a setšhaba ka go tliša lenaneo la Thuto le Tlhahlo ya Batho ba Bagolo ya go tšwa ntle ga mošomo (Adult Education and Training (AET)) gore maloko a setšhaba a holege ka mokgwa wo o latelago:

- Hacra etlo phethagatša mananeo a AET go tlabakela maloko a setšhaba ka mabokgoni a motheo a go bala le go ngwala le a mabophelo; gomme se se tla oketša dibaka tša bona tša go fihlelela maemo a mabotse a go phela a go swarelela;
- Dithuto ka moka tšeo di tlo rutwago di tlo thoma Legatong 1 go fihlela go Legato 4, go nefetatša gore maemo a go bala le go ngwala a a fihlelelwa.

2.3.2. Lenaneo la AET leo le tlo abelwago ke Hacra le tla be le theilwe godimo ga maemo ao a beakantšwego ke Bolaodi bja Mangwalo a tša Moepo (Mining Qualifications Authority ("MQA")). Legato 1 le tlo akaretša Go Bala le Go Ngwala Polelo le Boikgokaganyo; le Tsebo ya Dipalo. Legato 2 le tlo tšwela pele le dithuto go tloga Legatong eupša le tlo akaretša karolo ye nngwe ya thuto legatong le. Legatong la 3, barutwana ba tlo dira dikarolo tša thuto tše nne. Legato 4 le tlo netefatša gore barutwana ba fihleletše maemo a go ithuta le go kgona go phethagatša mabokgoni ao a fihleletšwego ka lenaneo la AET ka magaeng le lefelong la mošomo wa bona.

2.3.3. Gabjale Moepo ga o šome ebile ga gona bašomi lefelong la bošomelo, ka fao go ka se be le tlhahlo ya mošomong ya AET tekanyo ya mengwaga ye mehlano ya SLP. Le ge go le bjalo, go tlo dirwa boikano bja tlhahlo ya go tšwa ka ntle ya AET.

2.3.4. Lenaneo 3 la ka fase le laetša dinepo tša AET tša Hacra tša tekanyo ya mengwaga ye mehlano ya SLP. Seswantšho sa ka fase se laetša kakanyetšo ya maemo a go bala le go ngwala le dinyakwa tša AET.

Lenaneo 6:2 Bala le Go Ngwalwa gammogo le Dipalo tša Moloko wa Bobedi wa SLP– Ka ntle (Tlhahlo ye e e beakantšwego)

Maemo a AET	Dinepo le Nako ya phethagatša					Palomoka ya Tekanyetšo ya mašelang
	2020	2021	2022	2023	2024	
AET 1	0	0	0	0	0	0
AET 2	0	0	0	0	0	0
AET 3	3	3	3	3	0	1

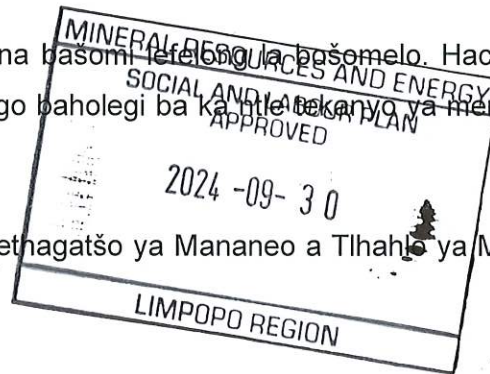
AET 4	2	3	3	3	4	15
Palomoka	5	6	6	6	4	27
Tekanyetšo ya mašelang	R48 000	R48 000	R48 000	R48 000	R48 000	240 000

2.4. Tlhahlo Ya Mošomo Ya Ka Ntle

2.4.1. Morero wa lenaneo la tlhahlo ya mošomo ya ka ntle ke go šetša tlhabollo ya mabokgoni go tlabakela baswa bao ba sa šomego ka mabokgoni ao a ka fetišetšwago go bona gore ba kgone go hwetša mešomo. Go tlo dirwa matsapa a go fihlelela kelo ya 80/20 ya bokgathatema bja HDSA lenaneong la tlhahlo ya mošomo, fao go tla šetšwago go thwala basadi lenaneong la tlhahlo ya mošomo go tša bointšinare.

2.4.2. Gabjale moepo ga o šome ebile ga go na basomi tšela mošomo. Hacra e tlo abelana mananeo a tlhahlo ya mošomo go baholegi ba ka ntle tekanyo ya mengwaga ye mehlano ya SLP.

2.4.3. Lenaneo la ka fase le laetša leano la phethagatšo ya Mananeo a Tlhahlo ya Mošomo go tšwa go Hacra.

Lenaneo 7: Dinepo tša Tlhahlo ya Mošomo tša Moloko wa Bobedi wa SLP (18.2)

Lenaneo la Tlhahlo mošomo	Dinepo le nako ya phethagatšo					
	2022	2021	2022	2023	2024	Palomoka ya Tekanyetšo ya mašelang
Poelamekhara	0	1	0	0	0	1
Ramohlagase	0	1	0	0	2	3
Fithara	0	1	0	0	0	1
Palomoka	0	3	0	0	2	5
Tekanyetšo ya mašelang	R0	R390 000	R390 000	R390 000	R260 000	R1 430 000

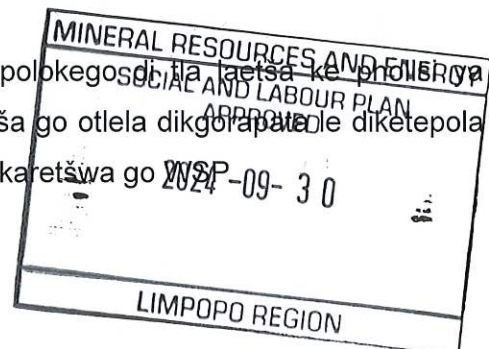
2.5. Tlhahlo ya Mabokgoni a Moreromogolo le Tlaleletšo a Ka Ntle

2.5.1. Rakontraka o tla hlabolla Leano la Tlhabollo ya Mabokgoni leo le abelago bašomi menyetla ya go ikhweletša mabokgoni le bokgoni gore ba phethagatše maikarabelo a bona a mošomo ka katlego, se se ka fihlelelwa ka tlhahlo ya mošomong goba tlhahlo ya semmušo ka setheo seo se nago le maswanedi. Mananeo a a swanetše go hlwangwa gore a tlabakele bašomi ka bokgoni le mabokgoni a gore ba hlatlošetšwe maemong a godingwana mešomong ya bona.

2.5.2. Tlhabollo ya mabokgoni e tlo beakanywa ngwaga ka ngwaga le go ngwalwa bjalo ka Leano la Mabokgoni a Letšema (Workplace Skills Plan ("WSP")) go ya le ka fao go nyakegago go ya le ka MQA. Lenaneo la WSP le tlo kgoboketšwa ka go boledišana le batšeakarolo ka moka bao ba swanelago. Peakanyo le tlhahlo ya mabokgoni a batho di tla be di ithekgile ka mabaka ao a latelago:

- dinyakwa tše di hlokegago tša mošomo (go ya le ka tlhalošo ya mošomo);
- dinyakwa tša maphelo, polokego le tša semolao;
- bokgoni bja mošomi;
- dinyakwa tša tekatekanyo ya mošomo; le
- tlhabollo ya mošomi.

2.5.3. Dinyakwa ka moka tša tlhahlo ya semolao le polokego di tla laetsa ke phoiboya khamphane, mohl. mpshafatšo ya dilaesentshe tša go otlela dikgorapate le diketepola goba setifikeite sa thušo ya pele. Le tšona di tlo akaretšwa go WSP-09-30

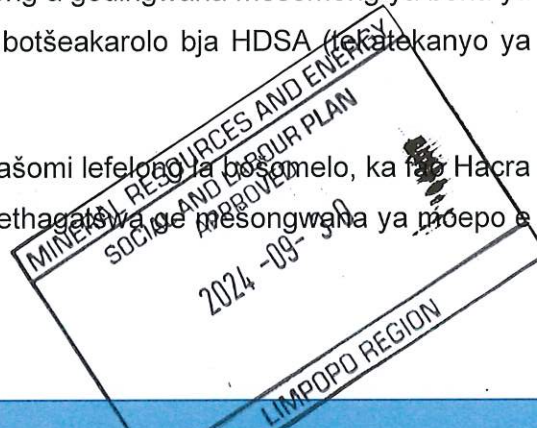

2.5.4. **Tlhahlo ya Mabokgoni a Tlaleletšo**

2.5.4.1. Lenaneo la mabokgoni a tlaleletšo le tlabakela bašomi ba moepo (rakontraka) le maloko ao a sa šomego a setšhaba ka mabokgoni ao a tla dirago gore go kgonege gore ba ka thwalwa makaleng a mangwe a ikonomi ka ntle ga lekala la tša moepo (mohl. mabokgoni a makala a mangwe a ikonomi, ao a ikemego). Dinyakišišo tša go tsenelela le dipoledišano le batšeakarolo di tlo phethagatšwa ke Hacra gore go hlaolwe menyetla ya tlhabollo ya mabokgoni a bohlokwa, gomme seo se tla kgnontšha baholegi gore ba šomiše menyetla ye e ka bago gona ka lebaka la phethagatšo ya leano la tlhabollo ya ikonomi ya selete. Lenaneo la ka fase le hlaloša menyetla ye e nepišitšwego le tekanyetšo ya mašeleng ya SLP.

2.5.5. **Tlhahlo ya Moreromogolo**

- 2.5.5.1. Go ya le ka tlhahlo ya moreromogolo, Mananeo a Tlhabollo ya Mabokgoni a abela bašomi monyetla wa go ikhweletša mabokgoni le bokgoni bjo bo hlokegago gore ba phethagatše maikarabelo a bona a mošomo ka katlego, se se ka fihlelelwa ka tlhahlo ya mošomong goba tlhahlo ya semmušo ka setheo seo se nago le maswanedi. Mananeo a a swanetše go hlangwa gore a tlabakele bašomi ka bokgoni le mabokgoni a gore ba hlatlošetšwe maemong a godingwana mešomong ya bona ya Hacra go ya le ka mananeo a tlhahlo le botšeakarolo bja HDSA (tekatekanyo ya mošomo).
- 2.5.5.2. Go ya le ka tlhahlo ya moreromogolo, Mananeo a Tlhabollo ya Mabokgoni a abela bašomi monyetla wa go ikhweletša mabokgoni le bokgoni bjo bo hlokegago gore ba phethagatše maikarabelo a bona a mošomo ka katlego, se se ka fihlelelwa ka tlhahlo ya mošomong goba tlhahlo ya semmušo ka setheo seo se nago le maswanedi. Mananeo a a swanetše go hlangwa gore a tlabakele bašomi ka bokgoni le mabokgoni a gore ba hlatlošetšwe maemong a godingwana mešomong ya bona ya Hacra go ya le ka mananeo a tlhahlo le botšeakarolo bja HDSA (tekatekanyo ya mošomo).
- 2.5.5.3. Gabjale Hacra ga e šome ebile ga gona bašomi lefelong ya bošomelo, ka Hacra e tla netefatša gore mananeo ao a tla phethagatšwa go mesongwana ya moepo e šetše e thomile

Lenaneo 8: Tlhahlo ya Ka Ntle ya Mabokgoni a Tlaleletšo

Mafapha a Tlhahlo	Dinepo le nako ya phethagatšo					
	2020	2021	2022	2023	2024	Tekanyetšo ya mašelang
Mabokgoni a Khomphutha	1					1
Bobetli		1				1
Boagi			1			1
Go fišeletša ditšhipi				1		1
Boradipompo					1	1
Go tsentšha thaele le Go plastara					1	1
Palomoka	1	1	1	1	2	6
Tekanyetšo ya mašelang	R40 000	R40 000	R80 000	R40 000	R40 000	R240 000

2.6. Dikgoba tša Mošomo tše di Lego Boima go di Tlatša

2.6.1. Moepo o tlo ba maamong a go tlatša le go romela Fomo ya R yeo e laetšago dikgoba tša mošomo tše di lego boima go di tlatša ka morago ga dikgwedi tše 18 ge šetše go thomilwe ka mešongwana ya moepo ya go tšweletša letseno. Tekolo ya mabokgoni ao a sa hwetšagalego gabotse e tlo phethagatšwa nakong ya ngwaga 1 wa mešongwana ya go tšweletša letseno le mananeo a go ikgetha a go thwala bašomi ka rakontraka gore a tlatše dikgoba tše. Dikgoba tša mošomo tše di lego boima go di tlatša di tlo šomišwa go hlala maano a Dipasari, Thutelamošomo, le Tlhahlo ya Mošomong.

2.6.2. Lenaneo la ka fase le laetša Dikgoba tša Mošomo tše di Lego Boima go di Tlatša tšeo di letetšwego (Fomo ya R) go Hacra. Se se laetša tlhalelo ye e akanywago ya mabokgoni gomme e tlo fetošwa ge legato la mathomo la go thwala bašomi ba moepo le phethagaditšwe ke rakontraka.

Lenaneo 9: Dikgoba tša Mošomo tše di Lego Boima go di Tlatša tša Moloko wa Bobedi wa SLP

Maemo a mošomo	Leina la mošomo goba sekgoba sa mošomo	Lebabalegolo la tlhokego ya go se dudišege mošomong ntle le mošomo woo
Balaodi ba Maemo a Godimo	Molaodi wa Pholante Mointšinare wa Pholante	Batho ba go ba le mangwalo le maitemogelo ga ba hwetšagale mafelong a gae
Balaodi ba Bagolo	Mojeoloji wa Moepo	Batho ba go ba le mangwalo le maitemogelo ga ba hwetšagale mafelong a gae
Setsebi sa mangwalo sa maitemogelo ebile e le molaodi wa maemo a magareng	Boramatloto	Bašomi ba go ba le mangwalo ga ba nyake go hudugela ditoropong tša metsemagaeng
Bašomi ba mabokgoni a sethekniki ba mangwalo, balaodi ba fase, baokamedi	Borasethekniki ba moepo, Diathisene tša intšinare, balekodi ba mmu le meago	Go na le tlhalelo ya mabokgoni mešomong ya naga ka kakaretšo
Bašomi ba mabokgoni a fase ebile ba tšea diphetho ge go hlokega	N/A	Maemo a fase a tša thuto a ka ba tlhohlo ye kgolo nakong ya go thwala
Bašomi ba mabokgoni a fasefase ba go tšea diphetho tše di filwego fela	N/A	N/A

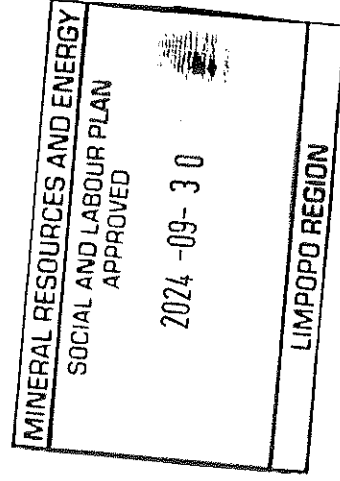
2.7. Leano la Tlhatlošo Mošomong

- 2.7.1. Peakanyo ya tlhatlošo mošomong ke lenaneo leo le beakanyago le go hloma tlhatlošo ya bašomi go ya le ka dihlokwa le merero ya moepo, bokgoni bja bašomi ba moepo le ditoro tša bona tša go gola mošomong. Se se tla hlabollwa go ya le ka tatelo ya motlolo wa moepo wa go šomiša bašomi ba ka ntle.
- 2.7.2. Hacra e lemoga gore go bohlokwa go fa bašomi ba moepo menyetla ya tlihabologo mererong ya bona go ya le ka ditumo tša bona. Mokgwa wo o hlohleletša phišagalelo ye e sa felego, gomme seo sa hlola gore bašomi ba se ke ba fetola mešomo le go ba le bokgoni bjo bo tseneletšego. Tlhatlošo go ya maemong a godimo e tla laolwa ke go šoma gabotse, bokgoni le phišagalelo, gammogo le go ba gona ga menyetla ya mošomo go ya le ka bokgoni bja mošomi.
- 2.7.3. Tlhatlošo ya bašomi mošomong e tlo laolwa ke tšhetšo ya mokgwa wo o latelago:
- maemo a thuto / mangwalo;
 - maitemogelo;
 - bokgoni mošomong; le
 - tumelelo ka molaodi wa fao mošomi a nyakegago.
- 2.7.4. Leanokakaretšo la tlhatlošo mošomong le ka se phethagatšwe ka se sebaka ka ge Hacra e se na bašomi le gatee. Tshedimošo ye e tla hwetšagala go DMRE ka morago ga ge rakontraka a thwadiilwe ebile le yena a feditše ka go thwala bašomi nakong ya ngwaga wa mathomo ge šetše moepo o thomile ka mešongwana ya wona.
- 2.7.5. Lenaneo la ka fase le laetša boikgafelo bja Hacra bja go hlabolla Leano la Tlhatlošo Mošomong. Leano la Tlhatlošo Mošomong ka botlalo, go akaretša le tshedimošo mabapi le tša mošomo wa morago wa mošomi gammogo le tlhalošo ya maitemogelo a mošomi yo mongwe le yo mongwe yo a thwadiilwego ke rakontraka, di tlo kgoboketšwa, go fetošwa go SLP mafelelong a ngwaga wa mathomo wa go thoma go šoma ga Hacra.

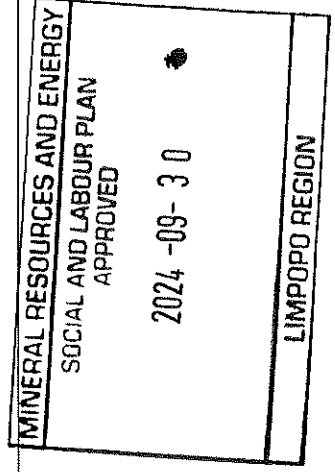

Lenaneo 10: Boikgafelo bja Leano la Tlhatlošo Mošomong (leo le hlalošitšwego motlolong wa tša moepo wa go šomiša bašomi ba ka ntle) la Moloko wa Bobedi wa SLP

Tlhatlošo ya Lenaneo: Tirišo ya Leano la Tlhatlošo Mošomong e hlahla tlhatlošo ya bašomi Moepong, go ya le ka dinyakwa tša moepo le merero ya bokgoni bja bašomi le ditumo tša bona tša mošomo. Morero wa go kgoboketša tshedimošo ya tša mošomo wa morago wa mošomi ke go netefatša gore bašomi bao ba hlalošwego ba hlalogela (maemo a mangwe a tlo fiwa šedi ya go phethagala ka pela) maemong a go ba diitsebi le boetapele go ya le ka dinyakwa tša Mining Charter 2018, le maano a merero ye mangwe.			
Motho yo a rwelego maikarabelo a kakaretšo ya Tlhatlošo ya Mošomong: Molaodi wa HR		Motho yo a rwelego maikarabelo	Dinako tša phethagatšo
1. Talente ye e lego gona le tlhabollo ya PDP		Supherithendente ya Mpshafatšo wa HR	
a. Hlalošetša bašomi ka moka ka tshedimošo ka kakaretšo ya mešomo ya morago le tlhatlošo ya maitemogelo a bona.			
b. Hlaloša mehola le menyetla ye e lego gona ya tlhabollo ya mošomo go bašomi go ya le ka maano a merero ya Hacra.			
c. Tekolo ya talente ye e lego gona ya bašomi le go hlaola bašomi bao ba laetšago bokgoni.			
d. Temogo ya bašomi bao ba tlogago ba šoma gabotse (kudu ba HDSA le basadi).			
e. Hlabolla maano a go šetša phethagatšo ya tatelano ka tlhatlošo go tšwa talenteng ye e lego gona ya bašomi.			
f. Hlama tswalano magareng ga talente ye e lego gona le maano a go šetša phethagatšo gammogo le dikgoba tša mošomo tše go lego boima go di tlatša gotee le maemo a boetapele.			

2. Tekolo le mpshafatšo ya Mananeo a Mošomo Ngwaga ka Ngwaga a. Lekola go šoma ga maano a go šetša phethagatšo ya tšhatšo ya bašomi bao ba HDSA (go talente ye e lego gona) bao ba hlathilwego gore ba na le bokgoni bja go hlatlogela maamong a mabokgoni a godimo le boetapele ka fase ga sebaka se senyane. b. Fetola maano a tšhabollo ya mošomi go ya le ka fao go hlokegago. c. Laetša batho ba baswa bao ba tshepišago (go akaretša bašomi ba baswa bao ba nago le dikgwedi tša go feta tše 12 ba le mošomong) mabapi le talente ye e lego gona. d. Lekola le go beakanya leswa Lenaneo la Tšhatšo Mošomong ka go šetša maano a bohlokwa mošomong (e sego ba HDSA fela), ka go šetša maano a bjale a tša mošomo	Supherithendente ya Mpshafatšo wa HR	
3. Phethagatša mananeo a thekgo mabapi le Lenaneo la Tšhabollo ya tša Mošomo ya Ngwaga ka Ngwaga a. Netefatša gore AET, mabokgoni a tšhabollo, thutelamošomo, tšhalo ya mošong le taolo ya go šoma gabotse di gata ka mošito o tee gore di thekge maano a tšhatšo ya bašomi Moepong. b. Tšwela pele go aba tšhalo le keletšo ya tša mošomo go bašomi bao ba hlathilwego bjalo ka bao ba nago le bokgoni bja tšhabollo ya tšhatšo, goba bao ba se nago kgahlego ya tšhabollo ya tšhatšo. c. Phethagatša maano ao a beakantšwego gore a gate ka mošito o tee gore a thekge maano a tšhatšo ya bašomi mošomong le Maano a Tšhabollo ya Bašomi.	Supherithendente ya Mpshafatšo wa HR	
4. Bega, lekola le go beakanya leswa Lenaneo la Tšhabollo ya tša Mošomo ya Ngwaga ka Ngwaga a. Kgoboketša pego ya kobamelo ya SLP mabapi le tšwelopele le diphilelelo gomme e romelwe go DMRE. b. Lekola phethagatšo ka go šetša dinepišo tša ngwaga wo. Hlatha mabaka a bohloka a diphilelelo le tšeo o ithutilego tšona go tšwa ngwageng wo. c. Beakanya leswa leanotirišo la ngwaga wo o latelago, le go akaretša ditaele	Supherithendente ya Mpshafatšo wa HR	

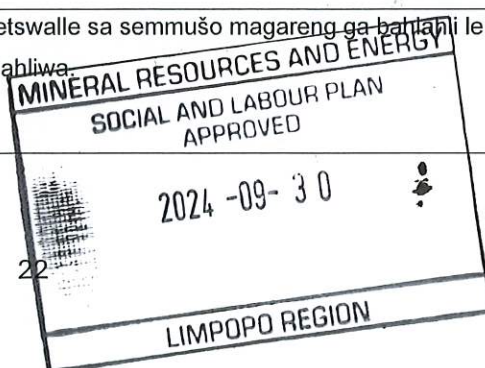

2.8. Leano la Bohlahli

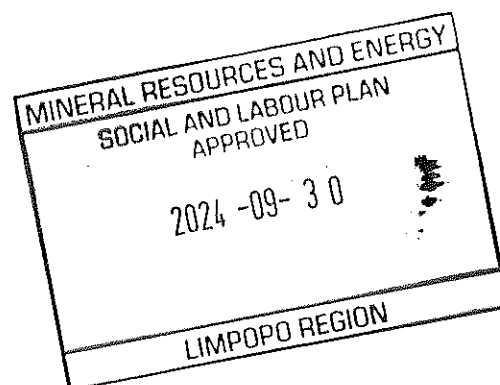
- 2.8.1. Bohlahli ke lenaneo la bohlokwa ebile ke sedirišwa seo se šomišwago go thekga le go hlhloletša tlhabollo ya bašomi, peakanyo ya HRD, taolo ya go šoma gabotse le tekatekanyo ya mošomo. Ke setswalle sa semmušo magareng ga mohlalhi le mohlalhiwa ebile se hlomelwa go kaonafatša mohlalhiwa go tša mošomo ka go hlabolla mabokgoni le tsebo ya mohlalhiwa. Lenaneo la bohlahli ke la go godiša setswalle sa bohlahli magareng ga mohlalhi le mohlalhiwa. Moreromogolo ke go netefatša gore bokgoni bjo bo feleletšego bja mohlalhiwa bo a fihlelelwa ka mokgwa wo o holago bobedi bja mohlalhiwa, mohlalhi gammogo le moepo.
- 2.8.2. Bohlahli bja ka gare bo hlaloša tlhahlo ya “mošomong”, fao bašomi ba maemo a fase ba abelwago bašomi ba maemo a godimo, go godiša mabokgoni a bona le go abelana ka maitemogelo. Bohlahli bja ka ntle e hlaloša go hlahla bašomišane ba BEE ba Hacra, ka go šetša ditšhaba tšeo di tla bago le kgahlego go tša moepo goba Khamphane. Leano la Bohlahli le tlo emela mokgwa wa tsenogare wo beakantšwego ka šedi go phethagatša leanotšhomo le legolo la go thekga tlhabollo ya mabokgoni le tekatekanyo ya mošomo mošomong ebile le tla hlalošwa motlolong wa tša moepo wa go šomiša bašomi ba ka ntle.
- 2.8.3. Hacra e tshepa gore bašomi ba baswa bao ba thwadilwego le/goba bao ba hlatlošitšwego ba swanetše go thušwa go fihlelela bokgoni bja bona bjo bo feleletšego ka fase ga sebaka se senyane. Ka fao, bohlahli ke karolo ya lenaneo la tlhabollo gomme le ka diragala ka mokgwa wa setswalle seo e sego sa semmušo goba sa semmušo.
- 2.8.4. Mananeo ao a lego ka fase a hlagiša leano la phethagatšo la Hacra gammogo le dinepo tša yona tša bohlahli tšeo di hlalošwago motlolong wa tša moepo wa go šomiša bašomi ba ka ntle. Lenaneo la Bohlahli ka botlalo le na le dintlha tša go amana le dinepo, mekgwatirišo, le didirišwa tšeo di hlokegago mabapi le go šoma di tlo kgoboketšwa le go fetošwa go SLP ye mafelelong a ngwaga wa mathomo ka morago ga go thwalwa ga rakontraka le go thoma ka mešongwana ya moepo ya go tšweletša letseno.

Lenaneo 11: Boikgafo bja Phethagatšo ya Lenaneo la Tlhokomelo (leo le hlalošitšwego motlolong wa tša moepo wa go šomiša bašomi ba ka ntle) ya Moloko wa Bobedi wa SLP

Tlhaloso: Lenaneo la Bohlahli le nepiša go hloma setswalle sa semmušo magareng ga bahlahli le bahlahliwa, ka maikemišetšo a go kaonafatša tša mošomo wa mohlalhiwa.

Motho yo a rwalago maikarabelo Lenaneong la Bohlahli ka kakaretšo: Molaodi wa HR wa rakontraka	Motho yo a rwalago maikarabelo (rakontraka)	Dinako tša phethagatšo
Leano la Ngwaga ka Ngwaga la Lenaneo la Bohlahli a. Beakanya mešongwana ya bohlahli ya ngwaga ka ngwaga b. Abela bašomi bao ba "šomago gabotse " ba hlahli go tšwa talenteng ye e lego gona ya bašomi, bjalo ka ge go hlalošitšwe lenaneong la tlhatlošo ya bašomi. Hlaolela mohlahliwa mohlahli.	Supherithendente ya Mpshafatšo wa HR	Di tšwela pele
Phethagatša Lenaneo la Bohlahli ngaga ka ngwaga a. Hlabolla mokgwa wa go lekanya go šoma ga lenaneo la bohlokamedi (diphethagatšo). b. Lekola tšwelopele le go ngwala fase dipoelo tša dipoledišano magareng ga mohlahliwa-mohlahli. c. Fana ka bohlatse bja go laetša mešongwana ya bohlahli ye e bilego gona	Supherithendente ya Mpshafatšo wa HR	
Bega, lekola, le go bekanya leswa Lenaneo la Bohlahli ngwaga ka ngwaga a. Kgoboketša pego ya kobamelo ya SLP mabapi le tšwelopele le diphihlelelo gomme e romelwe go DMRE b. Lekola phethagatšo ka go šetša dinepišo tša ngwaga wo. Hlatha mabaka a bohloka a diphihlelelo le tšeo o ithutilego tšona go tšwa ngwageng wo. c. Lekola le go beakanya leswa pholisi ya bohlahli le ditshepedišo gore di sepedišane le maano a bjale a khamphane. d. Beakanya leswa leanotirišo la ngwaga wo o latelago, ka go akaretša ditaelo.	Supherithendente ya Mpshafatšo wa HR	

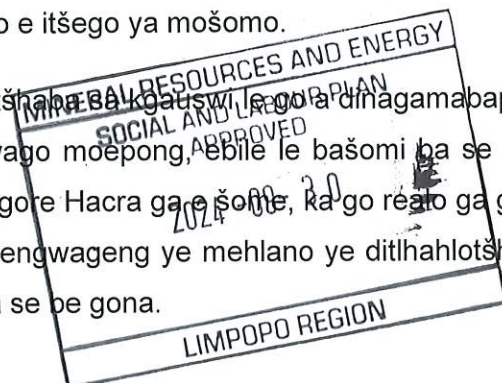

Lenaneo 12: Dinepo tša Bohlahli bja Moloko wa Boledi wa SLP

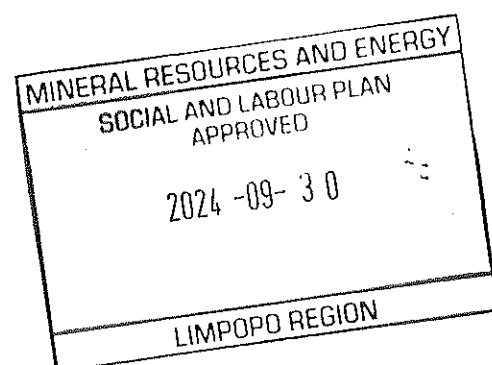
Dinepo tša Bohlahli						
Mananeo a Bohlahlo	Diphihlelelo tša Mošomo	Paka	HDSA	Ba e sego ba HDSA	Banna	Basadi
Moepo	Bolaodi	5	1		1	
Bointšinare	Bolaodi	5	1		1	
Tša Matlotlo le Taolo	Pušo le tša Matlotlo	8	1			1
Ditirelo tša Sethekniki	Baokomedi	5	1		1	
Tšiolotši	Setsebi	4	2		1	1

2.9. Leano la Pasari le tlhahlomošomo

- 2.9.1. Hacra e lemogile gore go a hlokega gore ba fe maloko a setšhaba sa kgauswi le a dinagamabapi menyetla ya gore ba fihlelele dithuto tša godimo (ka dipasari) le ditlwaetšo tša mesomo (ka ditlwaetšatšhomo). Maikemišetšo a dipasari le mananeo a ditlwaetšatšhomo tša Hacra ke go hlabolla batho ka mabokgoni ao a nyakegago mešomong ya mahlakore a mangwe a ikonomi.
- 2.9.2. Hacra e lemogile ka ga tlhokego ya go hlabolla setšhaba ka dithuto, go bao ba amilwego ke maemo a mošomo go mahlakore a mangwe a mafapha a ikonomi. Go ya ka lenaneo la mabokgoni a mošomo, Hacra e tla maatlafatša maloko a setšhaba ka mabokgoni ao ba tlogo itshwarela ona go ya mafapheng a mangwe a tša mešomo ge go ka ba le phokotšo ya bašomi goba phedišo ya mošomo.
- 2.9.3. .2. Hacra e tla fana ka dipasari go baithuti bao ba nago le maloka gore ba tšwetše dithuto tša bona pele mafapheng a go fapana a dithuto. Ka go realo, Hacra e tla lebelela barutwana go tšwa dinageng tša kgauswi le moepo. Go tla lebelelwa dithuto go tšwa diyunibesithing tša Aforika Borwa goba diyunibesithi tša thekenolotši tšeo di lego molaong. Dipasari di tla fiwa go ya ka dithuto tša sephorofešenale goba mabokgoni ao a nyakegago nako le nako mo karolong yeo e itšego ya mošomo.
- 2.9.4. Hacra e tla fa dipasari fela go maloko a setšhaba sa kgauswi le go a dinagamabapi, ka ge ga bjale go se na mešomo yeo e dirwago moepong, ebile le bašomi ba se gona moepong. Bjalo ka ge go boletšwe peleng gore Hacra ga e šone, ka go realo ga go na bašomi moepong. Ke ka lebaka leo mo mengwageng ye mehlano ye ditlhlalotšhomo (internships) tša ka gare le tša ka ntle di ka se be gona.

- 2.9.5. Dithalwa tše di latelago di laetša dipalopalo tše di beilwego go dipasari tša ka ntle tša dithuto tša go fapana mo nakong ye ya SLP, le go hlalošo dipalo tša ditlhahlotšhomo tše di ka bago gona mošomong.

Lenaneo 13: Lenaneo la Pasari ya SLP ya Moloko wa Bobedi – Dipalopalo tša Ntle

Mafapha a thuto	2020	2021		2022				2023				2024				Palomoka ya tekanyetšo
	Dipalopalo tše diswa tša boingwadišo	Palo ye mpsha ya go tsena	Tšwelo pele	Go tšwel ela	Palo ye mpsha ya go tsena	Tšwelo pele	Go tšwelela	Palo ye mpsha ya go tsena	Tšwelo pele	Go tšwel ela	Palo ye mpsha ya go tsena	Tšwelo pele	Go tšwelela			
Moepo	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	1		
Boentsinere	-	2	-	2	-	-	2	-	-	2	-	2	-	2		
Taolo le Tšhelete	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0		
Tšiolotši	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0		
Tše dingwe	-	2	-	2	-	-	2	-	-	2	-	-	-	2		
Palomoka	-	5	0	5	0	0	5	0	-	5	0	3	-	5		
Tekanyetšo ya maseleng	R0	R 480 300	R0	R0	R0	R0	R480 300	R0	R0	R480 300	R0	R360 300	-	R 1 801 200		

MINERAL RESOURCES AND ENERGY
SOCIAL AND LABOUR PLAN APPROVED
2024 -09- 30
LIMPOPO REGION

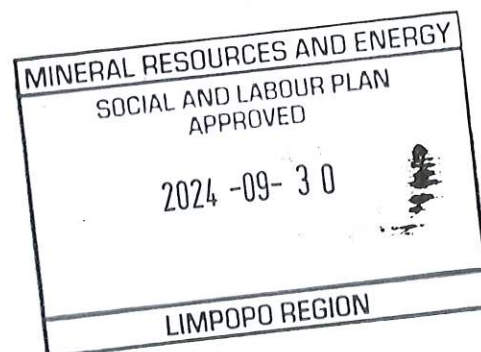
2.10. Lenaneo La Tekatekanyo Ya Thwalo Ya Bašomi

2.10.1. Hacra e kwešiša bohlokwa bja melawana ya tshepedišo ya moepo (Mining Charter), ka go realo e ikemišeditše go fihlelela bonnyane bja dinyakwa tšeo di tšweleditšwego fao sengwalweng. Hacra e tshepha gore tekatekanyo ya bašomi ke karolo ye bohlokwa kagong le maatlafatšong ya lefelo la mošomo, gape le go netefatša tekatekano go bašomi.

2.10.2. Bokgathatema go HDSA

2.10.2.1. Hacra e tshephiša go netefatša gore rakontraka wa moepong o thwala batho ba maleba, kudu go tšwa setšhabeng sa kgauswi le moepo, go latela dipalopalo tšeo di beilwego go sepelelana le HDSA. Sethalwa 11 se se latelago (seo se lego go Fomo S), se emela dipalopalo tša Hacra go ya ka dipharologantšho. Go na le kgonagalo ya gore go ka ba le diphetogo mo le mola go fomo ye ge rakontraka a thwetše bašomi. Hacra e tla romela Fomo ya S yeo e tla bego e fetošitšwe go DMRE mafelelong a ngwaga wa mathomo morago ga go thoma ga sehlopha se seswa sa bašomi, go laetša boemo bja maleba bja dipalopalo tša tekatekanyo ya bašomi go ya ka dinyakwa tša rakontraka.

2.10.2.2. Hacra e ikemišeditše go latela dipalopalo tšeo di laeditšwego ke sengwalwa sa moepo (Mining Charter) ka ga kemedi ya basadi moepong, le go latela molao wa tekatekanyo ya bašomi. Peakanyo le tšweletšo ya molao wa tekatekanyo ya bašomi, ka tsela yeo ka yona basadi ba swanetšego go kgatha tema ka gona mešomong le bolaoding bja moepong. Kante le dipalopalo tša HDSA, sethalwa 12 le sona se bolela dipalopalo tšeo di beakanyeditšwego bokgathatema bja basadi mešomong mo nakong ya SLP ye. Hacra e tla netefatša gore rakontraka wa moepo o latela dipalopalo ka fao go swanetšego, le gona go tla ba bohlokwa go hlokomela maemo le botelele bja nako ya kontraka.

Lenaneo 14: Tshedimošo ya dipharologantšho tša SLP ya Moloko wa Bobedi (Fomo ya S) (ka kemedi ya bašomi ba rakontraka)

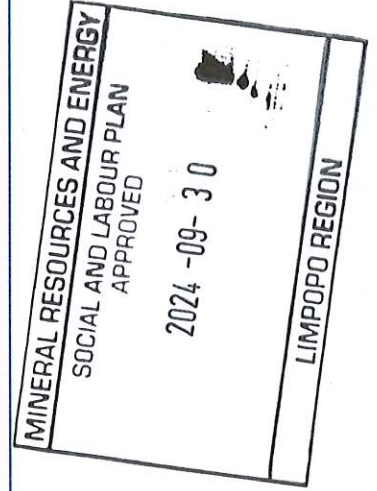
*** Sehlapha sa bašomi se tla akaretša le palobonnyane ya 1.5% ya batho ba go ba le bogolofadi

Maemo	Banna					Basadi					Palomoka
	Moafrika	Mokhalate	Mointia	Mošweu	Moafrika	Mokhalate	Mointia	Mošweu			
Lekgotlaphethišitaolo (Boto)	2			3	2				7		
Lekgotlataolo la godimo la Ntle (Exco)	4			3	3			1	11		
Lekgotlataolo la magareng	12	3	2	10	8	1	1	6	43		
Lekgotlataolo la tiase	33	5	2	12	27	3	2	10	94		
Mabokgoni a motheo	50	11	10	15	31	7	6	24	154		
Palomoka:	101	19	14	43	71	11	9	41	309		

Lenaneo 15: Dipalopalo tša SLP ya Moloko wa Bobedi wa SLP tša tšwetšopele ya EE (ka kemedi ya bašomi ba rakontraka wa moepong)

Maemo	Dinepo tše Diswa tša Sengwalwa sa Mining Charter 2018				Dinepo tša 2020		Dinepo tša 2021		Dinepo tša 2022		Dinepo tša 2023		Dinepo tša 2024	
	Nepo ya ya HDSA	Palo ya ya HDS A	Nepo ya ya Basadi	Palo ya ya Basadi	Nepo ya ya HDSA	Palo ya ya Basadi	Nepo ya ya HDSA	Palo ya ya Basadi	Nepo ya ya HDSA	Palo ya ya Basadi	Nepo ya ya HDSA	Palo ya ya Basadi	Nepo ya ya HDSA	Palo ya ya Basadi
Boto	50%		20%		50%	20%	50%	20%	50%	20%	50%	20%	50%	20%
Lekgotlaphethiši	50%		20%		50%	20%	50%	20%	50%	20%	50%	20%	50%	20%
Lekgotlataolo la godimo	60%		25%		60%	25%	60%	25%	60%	25%	60%	25%	60%	25%
Lekgotlataolo la magareng	60%		25%		60%	25%	60%	25%	60%	25%	60%	25%	60%	25%
Lekgotlataolo la tlase	70%		30%		70%	30%	70%	30%	70%	30%	70%	30%	70%	30%
Mabokgoni a Motheo	60%		20%		60%		60%		60%		60%		60%	

3. KAROLO 3: LENANEO LA MOEPO LA TLHABOLLO YA SETŠHABA

Maikemišetšomagolo a moepo a tlhabollo ya setšhaba ke go tšea karolo tlhabollong ya setšhaba, go lebeletšwe bogolo le kamego, gammogo le go latela melao ya tumelelo ya go šoma le setšhaba.

Mananeo a Tlhabollo ya Ikonomi ya Setšhaba (Local Economic Development ("LED")) a ikemišeditše go fediša mohlako le go godiša setšhaba sa karolo yeo moepo o šomago go yona, gammogo le mafelo ao bontši bja bašomi ba dulago go ona. Diprojeke tša LED di utollwa ka thušo ya baemedi ba masepala, le gona di thušana le mananeo a masepala a tlhabollo ya leago a IDP, ao a tšweletšwago nako le nako ge dimasepala di thuša badudi ba tšona. Hacra e humanwa Proponentsheng ya Limpopo, magareng ga Selete sa Capricorn le sa Waterberg ka tlase ga Masepala wa Selegae wa Blouberg.

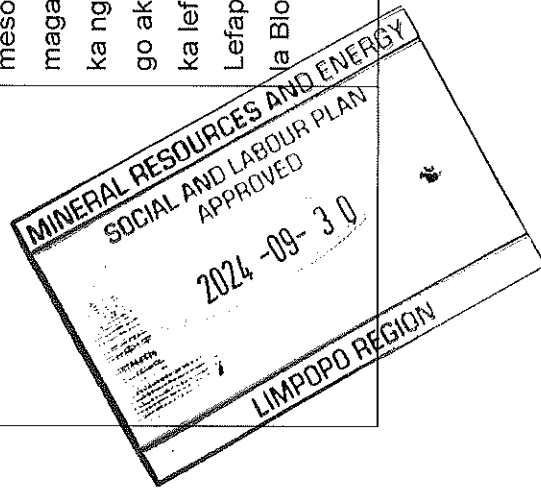
3.1. Tshedimošo ka ga Setšhaba le Tlhohleletšo - Masepala wa Selegae wa Blouberg

Lenaneo 16: Tshedimošo ka ga setšhaba le Tlhohleletšo - Masepala wa Selegae wa Blouberg	Tlhalošo ka ga lefelo la badudi Masepala Selegae wa Blouberg o hlomilwe ka ngwaga wa 2000. Ke wo mongwe wa dimasepala tše nne tša go wela ka tlase ga masepalamogolo wa wa Selete sa Capricorn. Memasepala ye mengwe ya go wela ka tlase ga Masepalamogolo wa Selete sa Capricorn ke Lepelle-Nkumpi, Molemole, le Polokwane. Masepala wa selegae wa Blouberg o dutše dikilometara tše e ka bago tše 95 go tloga Polokwane ka lehlakoreng la Leboa-Gare la Masepala wa selete wo o akareditšwe ke Polokwane ka Borwa, Molemole ka Borwa-Bodikela, Makhado ka Leboa-Bohlabela, Lephalale ka Leboa-Bodikela, Mogalakwena ka Borwa-Bodikela, le Musina go la Leboa. Masepala wa Selegae wa Blouberg ke wa magaeng wo o dutšego ka Leboa-Bodikela bja naga ya Rephapoliki ya Aforika Borwa, mollwaneng wa go kgaogantšha Botswana le Zimbabwe. Ditsela tša R521 (P94/1 le P94/2) di kopantšha mafelo a Leboa go ya Borwa magareng ga Blouberg le Molemole, Polokwane, le Masepala wa Makhado. Go la Bohlabela, ke ditsela tša R523 (D1200) tšeo di fago phihlelelo go ditoropo tše bjalo ka Mogwadi, Morebeng, Duiwelskloof, Tzaneen le Lephalale. Go na le tsela ye nngwe ya bohlokwa e lego (N1) ya go tloga Mokopane go ya Botswana ya go ngaya ka gare ga masepala, ya go ba le kamo ye botse go ikonomi. Togagano ye ya ditsela tše e hlola tswalano ye botse kgodišong ya tša boeti. Go na le dinoka le meedi ye megolo ya go ngaya moo masepaleng, fao noka ya Mogalakwena e lego yona ye kgolo godi feta ka moka. Noka ya Limpopo e šoma bjalo ka mollwane magareng ga masepala le naga ya Botswana. Ka go realo, masepala wo ke lefelo la botseno go dinaga tša baagišane. Balemi ba šomiša dinoka tše go hlokomela bolemi bja bona, mola badudi le bona ba šomiša meetse a dinoka tše ge ba itemogela tlhokego ya meetse. Go na le dithaba masepaleng fao thaba ya Blouberg e lego yona ye kgolo. Dithaba tše dingwe ke Makgabeng, yeo e filwego maemo a go ba thaba ya bohwa bja naga ka lebaka la bohlokwa bja yona go botšo bja naga. Masepala o arotšwe ka dikarolo tše tharo tša pušo ya naga. Go na le karolo ya naga ya baikgethi bao e lego balemi, ba šomišago naga go tša temo, go na le naga ya magoši, e lego fao go dulago batho ka bontši, le mafelo a setoropong. Karolo ye kgolo ya naga ke ya balemi bao ba tšweletšago ditsweletšwa tša temo.
--	--

Masepala o na le naga ye e ka bago 9,248.44km² le batho ba go ka ba 172 601 ka metse ye e ka bago ye 43 747. Ka kakaretšo motse o tee o ka ba le badudi ba 5.72. Go na le Maaforika, Makhalate, Maintia, makgowa le mehlobo ye mengwe. Go bathobaso ba maaforika ke diphesente tše 99% tša banna.

Maemo a dipalopalo tša batho bao ba šomago go la Limpopo, ka 2016 e bile 941 000, e bago 7% ya go balelwa go palomoka ya bosetšhaba ya 15.78 million ya batho bao ba šomago. Seemo sa palo ya bašomi Seterekeng sa Capricorn e bile 267 000 ka 2016, e bilego diphesente tše 28.4% go tša phorobentshe, mola Blouberg yeo e bilego le bašomi ba 13 655 ka 2016 ba bilego 5% ya bašomi ba setereke. Boemo bja ikonomi bo gola ka 1% ka ngwaga. Masepala o lokela 20% kgodišong ya moruo wa setereke (GDP). Dipalopalo tša bao ba sa šomago ke 24%, fao baswa le basadi ba amegago ka bontši. Maemo a mohlako a godimo go batho bao e ka bago ba 65000. Batho bao e ka bago ba 13700 ke bao ba šomago mafelong a semmušo, mola ba 6000 ba le mafelong ao e sego a semmušo. Maemo a tša mešomo go la Blouberg a ile fase ka 1% go tloga go 9178 go ya go 9130 magareng ga mengwaga ya 2000 le 2010 pele maemo a ka fetogela bokaoneng ka kgolo ya 6.7% go ba 13 655 ka 2016. Phokotšego ya ngwaga-ka-ngwaga e sepelelana le ya mešongwana ya tša ikonomi. Palomoka ya mešomo ka lefelong la go se be la semmušo e nameletše ka 8.3% go tloga go batho ba 3511 go ya go ba 4233 magareng ga mengwaga ya 2000 le 2010, gomme ya gola gape ka 7% go ya go 5946 ka 2016. Kgolo ya ngwaga ka ngwaga ka go lefapaha la go se be la semmušo e laetša kgolo ya ikonomi yeo le ge go le bjalo e sa kgonego go akaretša batho ka moka bao ba swanetšego go kgatha tema kgolong ya ikonomi. Ditsela tša thwalo ya bašomi ka lefapheng la tša temo go la Limpopo le seterekeng sa Capricorn dipoelong tša gona maemong a bosetšhaba. Lefapha le bile maemong a tee mengwageng ye 16 ya go feta, go ile gwa thwalwa palo ye nnyane ya batho. Go la Blouberg, lefapha le thwetše fela palo ya go lekana 2 823 ka 2016, go lebeletšwe le gore go thwetšwe.

MINERAL RESOURCES AND ENERGY SOCIAL AND LABOUR PLAN APPROVED 2024-09-30 LIMPOPO REGION	Population Distribution per Local Municipality <table border="1"> <thead> <tr> <th>Local Municipality</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Polokwane</td> <td>60%</td> </tr> <tr> <td>Lepelle-Nkumpi</td> <td>18%</td> </tr> <tr> <td>Blouberg</td> <td>13%</td> </tr> <tr> <td>Molemole</td> <td>9%</td> </tr> </tbody> </table> ANTI-FRAUD LINE 0800 70 50 53 WWW.CDM.GOV.ZA Maemo a tša thuto Masepala wa Blouberg o maemong a bobedi go tšwa mafelelong ka batho ba go ba le lengwalo la Maramatlou le ba dithuto tša ka godimo ga tikirii. Wa latelwa ke wa Molemole ge e bapetšwa le ya Polokwane le Lepelle-Nkumpi. Dipalopalo tše di bolela ka maemo a batho ba go ba le mabokgoni a godimo mo setšhabeng. Masepala wa Blouberg o na le batho 881 fela legorong leo ge o bapetšwa le ba 13 325 bao ba lego seleteng. Dipalopalo tša Blouberg di emela fela dipheresente tše 0.07% go tša selete.	Local Municipality	Percentage	Polokwane	60%	Lepelle-Nkumpi	18%	Blouberg	13%	Molemole	9%
Local Municipality	Percentage										
Polokwane	60%										
Lepelle-Nkumpi	18%										
Blouberg	13%										
Molemole	9%										

Tlhokego ya mešomo	Dipalopalo tša tlhokego ya mešomo di balelwa go 24% tšeo di amago kudu baswa le basadi. Maemo a mohlako a godimo, gomme batho ba go phela ka mohlako ba balelwa go ba 65000. Batho bao e ka bago ba 13700 ba šoma mafelong a semmušo, mola bao e ka bago ba 6000 ba šoma mafelong ao e sego a semmušo.
---------------------------	---

3.2. Mešomomegolo ya Ikonomi

3.2.1. Mešomomegolo ya ikonomi go Masepala wa Selegae wa Blouberg ke Meepo le Temo.

3.2.2. Dikhampani tše dingwe tšameepo lefelong leo ke Ironveld (Pty) Ltd, Waterberg JV le Cuchron (Pty) Ltd.

3.3. Tlhabollo ya didirišwa, Phedišo ya mohlako, le go hlola diprojeke tša tlhokomelo ya maphelo, Molawana wa 64 (c) (iii)

3.3.1. Lenaneo la tlhabollo ya naga [The National Development Plan ("NDP")] le ikemišeditše go fediša mohlako le go fokotša go se lekalekane ga batho, go ya ngwageng wa 2030. NDP e bolela go re Aforika Borwa e na le bokgoni le maatla a go ka fediša mohlako le go fokotša go se lekanele mo mengwageng ye masomepedi ya go latela. Se se nyaka leano le leswa – leo le tlogo go tloša batho maamong a go se šome le go amogela ditirelo tša mahala mmušong, go ba bao ba kgathago tema kgodišong ya bona bjalo ka setšhaba le ya moruo wa naga. Mmušo o swanetše go šoma ka maatla go hlabolla batho gore ba kgone go itirela le go iphediša ka tsela ya kgetho ya bona. Gore mmono wo o fihlelelwe, go tla nyakega tšeo di latelago:

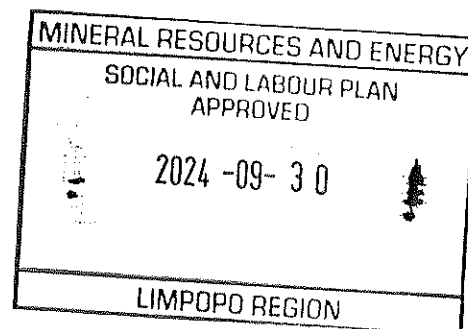
- Tlholego ya mešomo le bophelo bjo bokaone;
- Koketšo ya didirišwa;
- Go fetola ikonomi go ba ya maemo a tlase a carbon;
- Tlhabollo ya metsesetoropo le metseselegae;
- Tlhabollo ya mananeo a thuto;
- Go ba le mananeo a maphelo a maemo a mabotse;
- Kago ya mmunaga ya go ba le bokgoni;
- Twantšho ya bomenetša le tlhohleletšo ya go tšea makarabelo;
- Tlhabollo le kopantšho ya setšhaba..

3.3.2. Hacra e ikemišeditše go beakanya diprojeke tša yona tša LED gore di šomane le dinyakwa tša godimo (top priorities) tša NDP. Hacra e ikemišeditše go fihlelela se ka mananeo a LED ao a hlohleletšago tšhomišano magareng ga setšhaba, mmušo le dikgwebo tša phoraebete go šomiša didirišwa le menyetla ya retšene (region) go netefatša gore diprojeke tša go hlabolla setšhaba di na bohlokwa maamong a ikonomi go akaretša karolo ye kgolo ya naga. Dinakong ka moka tša go ba gona ga moepo,

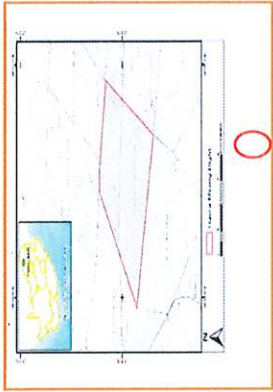
Hacra e ikemišeditše go raloka karolo ye bohlokwa dinakong ka moka go hlola le go tšweletša IDP dinageng tša kgauswi le moepo. Hacra e tlo tšea karolo kgodišong ya ikonomi ya selegae ka mananeo ao a hlomilwego a IDP. Diprojeke tša IDP di tlolekolwa le go laolwa kgafetšakgafetša go bona gore di fihlelela dinyakwa tšeo di lebeletšwego, bjalo ka palo ya mešomo yeo e hlotšwego, palo ya bahlokomelwa (beneficiaries), gammogo le tšhomišo ya tšhelete.

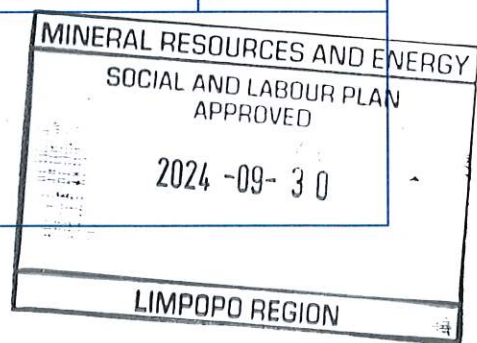
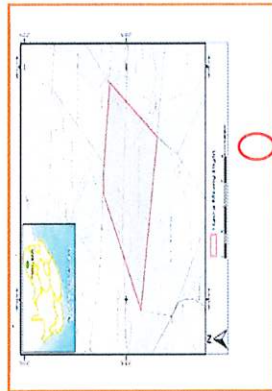
Maemo a Motheo

- 3.3.2.1. Go bile le ditherišano tšeo di tseneletšego magareng ga Hacra, setšhaba le masepala go kwešiša dihlokwa tša setšhaba fao go nyakago go hlabollwa gona. Hacra e tiišeletša gore e feditše legato la projeke la go nyakišiša kgonagalo ya (feasibility phase) mabapi le seo se lego ka godimo, ga bjale e emetše tumelelo ya masepala. Morago ga go humana tumelelo ya go tšwa ga masepala, Hacra e tla thoma go šoma. Peakanyong ya projeke ya LED, Hacra e latetše melawana yeo e lego lenaneong la bona go netefatša gore le ba le dipolo tše dibotse, le a tšwelela le go swarelela nako ye telele.
- 3.3.2.2. Peakanyong ya projeke ya LED, Hacra e latetše melawana yeo e lego lenaneong la bona go netefatša gore le ba le dipolo tše dibotse, le a tšwelela le go swarelela nako ye telele:
- Go šomiša mokgwa wa tšhomišano wo go wona Hacra e kago kgona go ba le monyetla wa go humana tšhelete go tšweletša diprojeke tša go sepela le mabaka a ikonomi, gammogo le gore di ba swarelele nako ye telele.
 - Go maatlafatša poledišano magareng ga setšhaba, bengmašeleng, le dimasepala ke go leka go beakanya dinyakwa, maikemišetšo e le gore go be le dipolo tše dibotse; le
 - Kaonafatšo ya pušo le taolo ya boikgafo mešomong

3.4. Projeke ya Selegae ya Tlhabollo ya tša lkonomi

Lenaneo 17: Lenaneo la Mengwaga ye Mehlang la Tlhabollo ya Tsela ya Sekontiri ya Harriets Wish ya 1.2km				FY of Project Sheet		
Tsela ya Sekontiri ya Harriets Wish ya 1.2km						
Tshedimošo ya Tlholeletšo ya projeke	Setšhaba ka ditherišano tše di tseneletšego se lemogile le go kgopela Hacra go hlabolola tsela ya botlelele bja 1.2km go la Harriet's Wish go ba ya sekontiri. Projeke ye e tlo latelela e le ya Legato la 2 (Phase 2). Legato la 1 (Phase 1) le ile la latelela bjalo ka la moloko wa pele la SLP. Projeke e be e amogetšwe ke ba Masepala wa Selegae wa Blouberg. Maikemišetšo a projeke e bile go netefatša gore badudi ba ba le phihlelelo ya ditsela mo dinageng tša bona. Ge projeke e fedile e tla fiwa ba ga masepala gore e be bona ba e hlokomelago.			Projeke e thoma ka la	Ngwatobošego 2020	
				Projeke e fela ka la	Mosegamanye 2024	
Geographic Location of the Project	Masepala wa Selete: Waterberg	Masepala wa Selegae: Blouberg	Motse: Harriet's Wish			
Badirisanimogo ba projeke	Masepala wa Selegae le sešhaba		IDP ya go tsenelana le projeke	Ee. E amogetšwe ke Masepala wa Selegae		
	Palomoka yeo e lebeleletšwego ya go tlo thwala bašomi ke 12	Banna	Basadi	Baswa	Lefelo la projeke	
	Maikarabelo		Tiro (key performance area)	Taetšo ya tiro kakanyo (key performance indicator)	2020	2021
					2022	2023
					2024	Kabo ya tekanyesho Ya maseleng
MINERAL RESOURCES AND E SOCIAL AND LABOUR PLA APPROVED 2024 -09- 30 						

3.5. Dintlo le Maemo a Bophelo

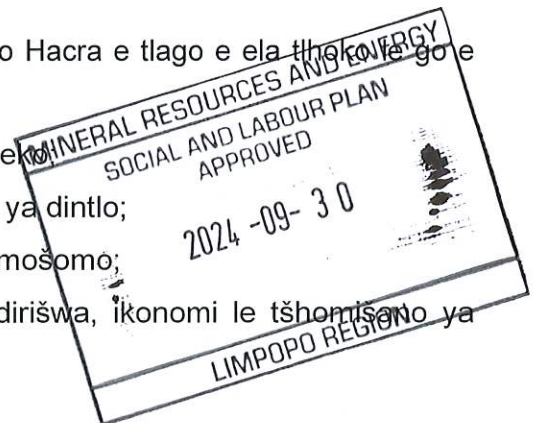
3.5.1. Ka la 11 Manthole 2019, go ile gwa hlagišwa sengwalwa sa molawana wa lefapha la tša maemo a dintlo le maphelo ka go intaseteri ya diminerale 2019, lebaka e le ka ga tšwetšopele ya karolwana ya 100(1)(a) ya MPRDA, gammogo le karolwana ya 26(1) le (3), gape le 27(1) le (3) tša Molaotheo wa naga ya Aforika Borwa, wa 1996 ("Molaotheo") le ("maemo a dintlo") (the Housing Standard") Manthole 2019, le melawana ye mengwe ya go hlohleletša dintlo tša maemo a mabotse, ditirelo tša maphelo dijo le meetse tšeo di tla abelwago bašomi ba moepong.

3.5.2. Molawana wa Maemo a Dintlo o bolela go re:

3.5.2.1. Lefelo la mošomo wa moepo, leo ka mehla le bago kgole le bodulo bja batho, le laeditše bohlokwa bja gore bolaodi bja moepo bo beakanyetše bašomi dintlo bjalo ka didirišwa tšeo di nyakegago go hlabollo ya moepo. Mo nakong ya go ya mafelelong a ngwagakgolo wa Lesomesenyane (19), ge go thongwa meepo ya sebjalebja, yeo e bego e na le dika tša dintlwana tša kamoratee le bongbotee, e be e le wona motheo wa kgethollo yeo e bego e hlompha sephiri le seriti sa bašomi ba meepong. Tlhokego ya dintlo tša maleba, le maemo a mabotse a bophelo, le go se iphepe gabotse ga bašomi ba diintaseteri tša meepo le diminirale, e be e le tša maemo a tlase, tšeo di bego di ama phedišano ya bona, maphelo le tšweletšo.

3.5.2.2. Melawana ya Maemo a Dintlo:

- Go na le melawana ye mene ya dintlo yeo Hacra e tlogo e ela tlhokomelo go e latela mo go nyakegago, e lego;
- Dintlo tše dibotse tša go fihlelelega ka theko e tšhepo go tšhomišano ya batho;
- Go fa badudi mašelang a thušo ya tefelo ya dintlo;
- Go šireleletša badudi gore ba se tlogele mošomo;
- Tumelelo ya togagano ya setšhaba, didirišwa, ikonomi le tšhomišano ya batho.

3.5.3. Hacra e itlamile gore e tla hlabolla mananeo a maemo a dintlo le a maphelo ("HLCP") ka rakontraka yo a thwetšwego ka maikemišetšo a go netefatša gore melawana ye e beilwego ka mo godimo e a latelwa. Go ya ka Hacra, tšeo di latelago di tla hethagatšwa:

- Go dira maano a ga hlabolla maemo a dintlo, le go hlohleletša bašomi ba moepong go kgetha go dula dintlong tšeo;
- Go hlohleletša bašomi go dula dintlong tša mmušo tša di RDP;

- Go ruta le go lemoša bašomi ka ga mafelo ao ba ka a etelago ge ba nyaka moo ba ka humanago dintlo, le go fihlelela dikadimišo tša tša mašelang;
- Go hloma magao a go kaonafatša phihlelelo ya ditirelo tša motheo, kudu tlhokomelo ya tša maphelo, kelelatšhila, le kabo ya meets; le
- Go hloma magato a go kaonafatša phepo ya bašomi ba moepong.

3.6. Lenaneo la tlhokomelo ya tša Maphelo le Phepo

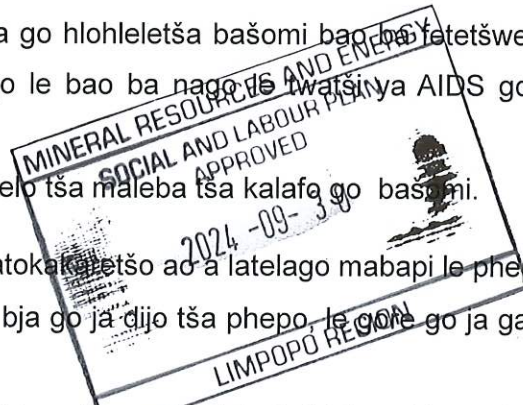
3.6.1. Molawana wa46(c) (v) o nyaka gore moepo o beakanye magato a go netefatša gore bašomi ba moepong ba humana dijo le gona tša phepo. Hacra e tla netefatša rakontraka wa yona o tla tšea magato go bona gore o lekola mekgwa ya go fapana ya tlhokomelo ya maphelo a bašomi, le gona go latela yeo e tlogo ba le dipelo tše dibotse.

3.6.2. Magatokakaretšo (general measures) ao a latelago a tša maphelo ke ao a tlogo latelwa ke rakontraka/Hacra:

- Dipeakanyetšo tša Khampheine ya Thutotemošo ya HIV-AIDS; boithaopoa go tša tlhahlo, le lenaneo la diteko la VCT;
- Go ba le lenaneo HIV le AIDS la go hlohleletša bašomi ba moepong go netefatšwego ke kokwanahloko ya HIV, gammogo le bao ba nago le tšwa tšwa ya AIDS gore ba hlokomele go ja tša phepo, le
- Tekolo ya boleng, ditheko, le ditirelo tša maleba tša kalafa go bašomi.

3.6.3. Hacra goba rakontraka o tla lekola magatokakaretšo ao a latelago mabapi le phepo:

- Go tliša temošo ka ga bohlokwa bja go ja dijo tša phepo, le gore go ja gabotse go bolela eng; le
- Go lekola dijo tšeo bašomi ba di jago le go lebelela bohlokwa bja go ka bula kantini yeo go yona ba tlogo go fiwa thekgo ya mašelang.

4. KAROLO 4: LENANEO LA TAOLO YA PHOKOTŠO LE PHEDIŠO YA MEŠOMO YA BAŠOMI

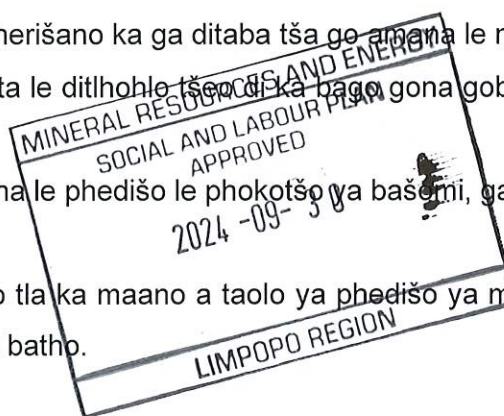
Maikemišetšo a Haem ke go latela le go hlompha melao yeo e beilwego go Labour Relations Act, 1995 ("the LRA") le go Karolwana ya 52 go MPRDA, e balwa gape le Molawana wa 73A a tlase ga Melawana ya MPRDA, bjalo ka ge melawana ye e beilwe, ebile go tlo latelwa motlolo (model) wa moepo wo o amogetšwego go tšwa ntle. Balaodi goba mošomi yo mongwe le yo mongwe wa moepong yo a kago tla a angwa ke go fedišwa ga mošomo o tla tsebišwa ka mokgwa wa semolao.

Ditherišano mabapi le ditšhelete tša phedišo ya mošomo di tla beakanywa go ya ka molao wo o beilwego. Go tlaletša seo, taba ya phokotšo ya bašomi goba phedišo ya mošomo e tla phethwa Foramong ya Bokamoso (Future Forum) ge go nyakega.

4.1. Go hloma Foramo ya Bokamoso

4.1.1. Hacra e tla hloma Foramo ya Bokamoso mo dikgweding tše tharo morago ga go ba le ešongwana ya go tliša letseno. Foramo ye e tla ba le baemedi ba bolaodi, gammogo le moemedi wa rakontraka le wa bašomi, E tlo šoma go maatlafatša ditherišano magareng ga mongmošomo le bašomi. Mehola yeo e latelago ke yeo e lebeletšwego go Foramo ya Bokamoso:

- Go tliša ditemošo ka ga dipeakanyo tša setšhaba le mešomo le tše dingwe tša go sepelelana le tšona;
- E šoma bjalo ka moela wa ditherišano ka ga ditaba tša go amana le moepo
- Go tla ka ditharollo tša mathata le ditlholo tšeo tšeo ka bago gona goba tša ama tshepetšo ya mošomo.
- Go ahlahla ditaba tša go amana le phedišo le phokotšo ya bašomi, gammogo le maano ao a kago go dirwa; le
- Go hlabolla, go šireletša le go tla ka maano a taolo ya phedišo ya mešomo, le go laola lenaneo la go tsebiša batho.

4.2. Mokgwa wa tšhireletšo ya Mešomo le go hlokomela go se ame gampe palo ya bašomi

4.2.1. Go ya mafelelong a moepo, Hacra (le borakontraka bao ba tla bego ba thwetšwe) ba tlo swanela ke go humana ditsela tša go fokotša le/goba go fediša mešomo ya bašomi. Rakontraka ka poledišano le Hacra o tla tšweletša maano le mekgwanakgwana ya go boloka mešomo, go thibela tlhokego ya mešomo, le go šireletša gore go se be le phokotšo ya bašomi. Tše di tla tšweletšwa go ya ka mabaka ao a latelago:

- Go thibela phedišo ya bašomi ka moo go ka kgonegago;
- Go šomiša go utolla mekgwa yeo e ka dirago gore moepo o be gona nako ye telele goba go thibela thibela phedišo ya mošomo goba phokotšo ya bašomi;
- Go boledišana le Lefapha la la tša bašomi [Department of Labour ("DoL")] DMRE, le dikhamphani tša meepo ya kgauswi go bona ge ka ba ke ditsela tša go efoga phedišo ya mešomo goba go tswalelwa ga moepo;

- Go latela lenago la ditherišano go ya ka Karolwana ya 52 (1) ya MPRDA;
- Go latela lenago go ya ka Karolwana ya 189 ya LRA;
- Go latela molaotaetšo wa dimineral – Tona le go hlaloša mekgwa yeo e beakantšwego ya ditokišo.

4.2.2. Bjalo ka ge go boletšwe ka godimo, lenaneo la ditherišano leo le tlogo latelwa go ya ka go boloka mešomo, go efoga tahlegelo ya mešomo, le phokotšego ya bašomi di tlo laolwa ke rakontraka yo a thwetšwego ka ditherišano le Hacra, le go latela melao yeo e beilwego le go fetolwa go Karolwana ya 189 le 189A go Melao ya Bašomi (66 ya 1995).

4.2.3. Go ya ka yona tsela yeo, tše di latelago di tla fiwa šedi:

- LRA e beakantše lenaneo la matšatši a masometshela a ditherišano.

4.2.4. Go ya ka dinyakwa tša Karolwana ya 189 le 189[A], rakontraka yo a thwetšwego o swanetše go tsenela tumelelano le baemedi ba bašomo go tšwa mekgatlong ya bašomi, e lego bao ba lebelelago tše di latelago:

- Go thibela phedišo ya mešomo ka tsela ya kgapeletšo;
- Ditekanyetšo tša boithaopo bja go tlogela mošomo [sedulagae sa pele ga nako le boithaopo bja tlogelo ya mošomo]; le
- Phedišo ya mešomo;

4.2.5. Go thuša khamphani go efoga ditlamorago tša phokotšo ya bašomi go tla nyakega tše di latelago: Go šala morago mekgwa ye mengwe ya go šhireletša mešomo, dikeletšo ka ga matlotlo, ditirelo tša thušo ya kamego ya morago, thušo ka ga mabokgoni a tshepetšo ya dikgwebo, menyetla ya dithuto bjalo ka tsošološo ya mabokgoni, thušo ka ga tlhokomelo ya maphelo, go buša bašomi ba ba bego ba fokoditšwe mošomong, ge go kgonega go ya ka Hacra.

4.2.6. Bolaodi bja mmušo bo tla tsebišwa ka ga nako yeo e beilwego ya lenaneo la go tswalela goba go fokotša bašomi go ya ka Karolwana ya 52(1)(a) ya MPRDA). Bolaodi bo tla tsebišwa, gwa ba le ditherišano le dipeakanyo tša setšhaba tša nako le nako ka go šala morago leano la Foramo ya Bokamoso. Diwego tša nako le nako tša tšwelopele di tla phatlalatšwa go mafapha ao a swanetšego. Dinyakwa tša melao ya boto di tla latelwa gore go fihlelelwe ditokišo tše di letetšwego ke boto.

4.3. Mekgwa ya Tharollo le Mananeo a Tšhireletšo ya Mešomo fao Phedišo ya Mešomo e ka se kego ya efogwa

4.3.1. Ge Hacra e batamela go tswalellwa ga moepo goba e itemogela seemo sa ikonomi sa go dira gore moepo o tswalelwe, go tla ba le tšhišinyo ya phokotšo ya bašomi yeo e tlogo go tšweletšwa ka ditherišano le mekgatlo ya maleba gomme tša phethwa mo matsatšing a 60 pele ga phethagatšo.

4.3.2. Legato le le tla phethagatšwa ka go šoma mmogo le Dol le CCMA, gammogo le baemedi ba mekgatlo ya bašomi. Bašomi bao ba amegago ba tla thušwa go bona ge go ka ba le menyetla ya go ka ba thwala gape go ya le ka mekgwa yeo e latelago ka mo tlase. Go legato le, Hacra (le/goba rakontraka yo a thwetšwego) ba tla boledišana kgafetšakgafetša le Foramo ya Bokamoso go sepetša lenaneo la phokotšo le go nyaka senthara ya dikeletšo ka tša mešomo (Job Advice Centre) yeo e tlogo go aba ditirelo tša kimollo ya monagano le go thekga bašomi gore ba nyake mešomo ye mengwe. Mohala: go ba thuša go thala mananeophelo, go ikgokaganya le boramešomo ba bangwe, le go ba hlahla ka mekgwa ya tshepetšo ya phatadiganong, le tše dingwe.

4.3.3. Maina a bašomi bao mešomo ya bona e tekatekago ("bašomi bao ba amegago"), go tloga ka letšatši la kamego, a tla bewa lenaneong kantorong ya bolaodi tekanyo ya dikgwedi tše 12. Maikemišetšo a go bea maina a baamegi lenaneong ke go netefatša gore ge menyetla e ka tšwelela, bao ba lego lenaneong ba gopolwe go tlo fiwa mešomo ya sa ruri pele go ka tšewa batho ba go tšwa ka ntle. A mangwe a mabaka ao a ka lebelewago ke ao a latelago:

- Go fa dithušo pele ga letšatši la phokotšo, tša mabapi le go tsošološa dithuto, go fa ditlhahlo tša mabokgoni ao ba ka a šomišago le mafelong a mangwe, le dithuto tše dingwe tše di ka ba fago menyetla ya go amogelwa mešomong ye mengwe.
- Go ba thuša go ka fihlelela mešomo ya maleba mepong le dikhamphaning tša kgauswi, go swana le mepong ya baagišane.
- Go tsebiša meepo ya baagišane ka ga lenaneo la phokotšo go lekola ge eba ba na le mešomo yeo e bulegilego.
- Go ba thuša gore ba fihlelele dikeletšo go tšwa go mekgatlo ya maleba ya go tšwa ka ntle goba yeo e lego setšhabeng, ka ga go tšwa ga bona mošomong goba go fetoga ga maemo a mošomo.
- Go ba thuša ka go tlatša matlakala a dikgopelo tša mošomo, le diforomo tše dingwe tša maleba
- Go ba thuša ka ga dipeakanyo tša matlotlo, dikeletšo le thekgo ya go amogela tšhelete ya sedulagae/ya phorofidente, ya UIF goba le tše dingwe tša semmušo.
- Go fa thekgo ya kimollo ya monagano go motho ka o tee goba go sehlopha gore ba kgone go šomana le maemo a boima a go fokotšwa mošomong. Se se tla

Dipasari (tša ntle)	R0	R 480 300	R 480 300	R 480 300	R360 300	R1 801 200
Palomoka	R88 000	R958 300	R958 300	R958 300	R748 300	R3 711 200

TEKANYETŠO YA MATLOTLO A TLHABOLLO YA IKONOMI YA SELEGAE, MOLAWANA WA 46(E) (2)

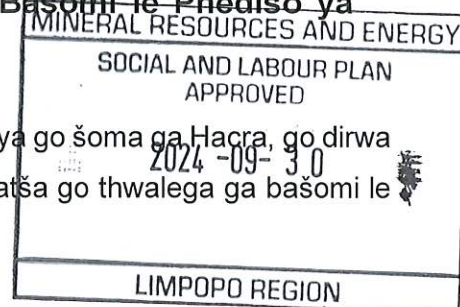
Sethalwa se se latelago se laetša kakaretšo ya ditekanyetšo tša Tlhabollo ya Ikonomi ya Selegae.

Lenaneo 20: Kakaretšo ya Ditekanyetšo tša Mananeo a Tlhabollo ya Ikonomi ya Selegae

Lenaneo la Tlhabollo ya Ikonomi ya Selegae	2020	2021	2022	2023	2024	Tekanyetšo
Hlabolla ya tsela ya 1.2km	R2 000 000	R2 000 000	R1 363 712.34	R1 000 000	R1 000 000	R7 363 712.34
Palomoka	R2 000 000	R2 000 000	R1 363 712.34	R1 000 000	R1 000 000	R7 363 712.34

Ditekanyetšo tša Matlotlo a Taolo ya Phokotšo ya Bašomi le Phedišo ya Mošomo Molawana 46 (e) (iii)

Go ithekga go mananeo a HRD le a tšweletšo ya dithuto nakong ya go šoma ga Hacra, go dirwa ka maikemišetšo a go thekga phihlelelo ya mabokgoni go netefatša go thwalega ga bašomi le ka morago ga ge Hacra e se sa le gona.

Lenaneo 21: Kakaretšo ya ditekanyetšo tša Matlotlo a Mananeo a Phokotšo ya Bašomi le Phedišo ya Mošomo

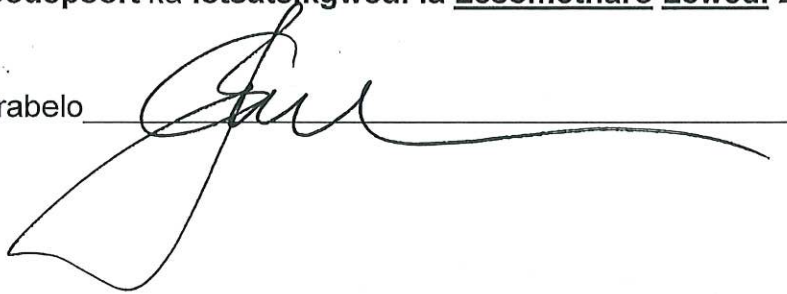
Phokotšo ya bašomi le Phedišo ya Mošomo	2020	2021	2022	2023	2024	Palomoka
Mananeo a Phokotšo ya Bašomi le Phedišo ya Mošomo (Ditekanyo)	R2 845 840	R2 845 840	R2 845 840	R2 845 840	R2 845 840	R14 229 200
Palomoka	R2 845 840	R2 845 840	R2 845 840	R2 845 840	R2 845 840	R14 229 200

6. KAROLO 6: BOITLAMO

Nna, **Albert Jordaan** mosaeni, ka tumelelo ya Hakra Mining and Exploration Proprietary Limited ke dumelelana le tshedimošo, dinyakwa, boitlamo, le maemo bjalo ka ge a tšweleditšwe go Peakanyo ya Hakra ya Setšhaba le Mošomo.

Lefelo la Mosaeno ke **Roodepoort** ka letšats'ikgwedi la Lesometharo Lewedi 2024

Mosaeno wa Mongmaikarabelo _____

E amogetšwe

E saennwe _____ ka la _____ ngwaga wa 20 _____

Mosaeno _____

Maemo _____

